

Iki šiam laikui iš Lietuvos nesam gavę jokių laisvų ar spausdinių. Vienas kitas laisvutis atėjo, bet jis buvo įmestas arba Klaipėdoje, arba Eitkunuose, reiškia Vokietijos pusėj. Lietuva tebėra izoliuota nuo likusio pasaulio. O tas nieko gerą nepranašauja. Naziai, matyt, bijosi, kad svetimi nesužinotų kas dedas okupuotose kraštuose.

Vienas geras dalykas, kad Lietuvos žmonės griežtai stoji už nepriklausomybę. Iki šiam laikui neatsirado Lietuvos tautai, kurie pirytų uniją su Vokietija. Pirmiau bolševikų jungas, o dabar nazių ir akliems parodė, jog tauta gali būti laiminga tik laisva buda. O už tą laisvę ji yra pasiryžusi iškęsti vargus ir pakelti sunkiausią kovą.

Rimti ekonomistai pranašauja, jog po šio karo Amerikoje depresijos nebus. Amunicijos dirbtuvės bus vėliau sunaudotos gaminiui visokių dalykų, reikalingų nuteriotai Europai ir pačiai Amerikai. Bet atsargą kaulų nelaužo. Tie asmenys, kurie šiuo laiku sutaupeys dolerį, kita ateičiai, vėliau galės jais dvigubai pasidžiaugti.

Neužilgo prasidės naminacijos į SLA. Pildomą Tarybą. Iš visko matyt, kad didelių įsikišimų nebus. Pasinaudojant demokratinėmis teisėmis kiekvienas šios organizacijos narys galės balsuoti už tą "aleitą", kuris jam geriausiai patiks. Aną. syk rašydama laisvą p. S. Gegužiuo ir Mahanoy City, Pa. prisiminiau ir apie šį dalyką, klausdamas jo nuomonės.

P-nas S. Gegužis, veteranas susivienijimo darbuotojas, pilnai užgyrė Chicagos tautiečių nusistatymą remti tą sąrašą kandidatų, kurį mes turėjome pereituose rinkimuose, — nuo Laukaicio iki Dr. S. Biežio.

Diskusijos apie religiją Sovietų Rusijoje išsiplatino po visą Ameriką. Padrašinti užtikrinimu, jog tame krašte Stalino konstitucija garantuoja tikėjimų laisvę, tuli asmenys New Yorke, Chicagoje ir kituose miestuose ėmė rankioti Biblijas ir kitokius šventus raštus pasiuntimui į Rusiją.

Nazių arogancija ir panieka kitoms tautoms paremta taip vadinama arijonų teorija. Vokiečiai, girdi, esanti gryniausios tų nordikų rasė ir jiems pridera būti pasaulio viešpačiais. Tačiau šią teoriją sutrynė į miltus patys vokiečių mokslininkai, dar kaizerio laikais. Prof. Otto Kretchmer ištyrė "nordiškumą" Vokietijos parlamento atstovų ir surado, kad gryniausieji arijonai buvo lietuvių kilmės atstovai.

Washingtonė buna visko. Koks tai senatorius iš Tribunos pareiškė, jog Stalinas paėina iš Georgia. Atstovaujantį valstiją senatorius pašoko ir ėmė protestuoti, kad tai įžeidimas jo valstijai. Jis apriimo, kuomet pirmininkas paaiškino, jog Georgia (Gruzija) yra Kaukaze ir apie tokią buvo kalbama.

Mušiai Maskvos Fronte Nulems Sov. Rusijos Likima

AMERIKA ŽADA IŠLEISI GINKLAMIS 100 BILIONŲ

Kad Pažaboti Nazius Reikia Tokios Pajėgos

Washington. — Amerikos dabartinės pastangos apginkluoti save ir demokratijas, kovojančias prieš Hitlerį turės but tris syk padidintos, jei norima pažaboti nazių karinę mašiną. Vietoj 15 bilionų, išleidžiamų į metus, reikės 45 bilionų. Bėgyje ateinančių dviejų metų, jei karas tęsis, ši šalis yra pasirengusi išleisti šimtą bilionų dolerių įvairios rūšies ginklams ir laivų statybai.

Reikės aprupinti ginklais kelius milijonus rusų kariuomenės; kelius milijonus anglių ir apsirupinti pačiai Amerikai. Jau dabar Amerikos bombonešų industrija yra lygi visai automobilių industrijai, o laivų statyba prilygsta tai, kuri buvo prieš šį karą visam pasauly. O tai tik dar pradžia.

Prez. Rooseveltui Siulo Ketvirtą Terminą

Washington. — Eina pasakalai, jog jei karas neužsimu iki sekančių nominacijų, tai yra iki 1944 metų, tai prezidentas Roosevelt bus "draftuotas" ketvirtam terminui. Indianapolis, Ind. susitvėrė organizacija po vadovybe Dr. O. Carter, kurios uždavinys bus rinkti piliečių parašus ir reikalauti, kad prezidentas — "runintų" dar vieną kartą.

Viena uncija radium kainuoja \$150,000.

nėra nieko nuostabaus, kad tą pačią sistemą jie pritaikina ir Lietuvai.

Nazių arogancija ir panieka kitoms tautoms paremta taip vadinama arijonų teorija.

Washington. — Gautais čia pranešimais visos dirbtuvės Lietuvoje, kurių nespėjo išardyti bolševikai, dabar yra tiesioginė nazių kontrolė. Garsiąją "Maisto" bendrovę prižiūri vokiečiai; taip pat ir visas audimo dirbtuves. Buv. savininkams nieko negrąžinta.

MIRTIES BAUSMĖ UZ SLAPTĄ PREKYBĄ

Berlynas. — Čechijoje daugelis ukininkų tapo sušaudyti už slaptą gyvulių skerdimą ir mėsos pardavinėjimą aukštesne kaina. Toki tai yra nazių "laisvė" jų pačių protektorate.

Anglai Aiškina Del Ko Jie Negali Dabar Pulti Nazių

Paskutinės Minutės Nuosprendis Apie Išlaipinimą Kariuomenės

Paskutiniai bolševikų nepasisekimai rytų fronte galutinai įtikino anglius, jog atidarymas fronto prieš nazius kur nors Prancuzijoje, ar Belgijoje yra beviltiškas užsimojimas. Pirmiau jie tą planavo padaryti.

Perkelti per kanalą bent milijonai karių, su visais ginklais imtų išsta savaitę laiko, jei iš vokiečių pusės ir nebūtų jokio pasipriešinimo. Bet dabar naziai gali lengvai paimti kiek reikia divizijų iš rusų fronto ir suvaryti anglius į jurą. Toks bent yra anglių pasiaiškinimas.

Vilniuje Įsteigė 18 Prieglaudų Vaikams

Chicago Herald American paskelbė, jog Vilniuje tapo įsteigta 18 prieglaudų globojimui tų vaikų, kurių tėvai tapo išgabenti į Sibirą. Tie vaikai iki šiam laikui buvo priežiūroj kaimynų. Panašios įstaigos atidarytos ir kituose Lietuvos miestuose.

Baltgudijai Paskyrė Komisarą

Berlynas. — Naziai sutvėrė atskirą distriktą Baltgudijai, su sostine Minske. Komisarui to distrikto yra Wilhelm Skube, didelis žydų ėdikas. Nesenai užkariauto Kievo gubernatorium paskirtas Dr. Koch. buvęs nazių vadas Rytų Prūsijoje.

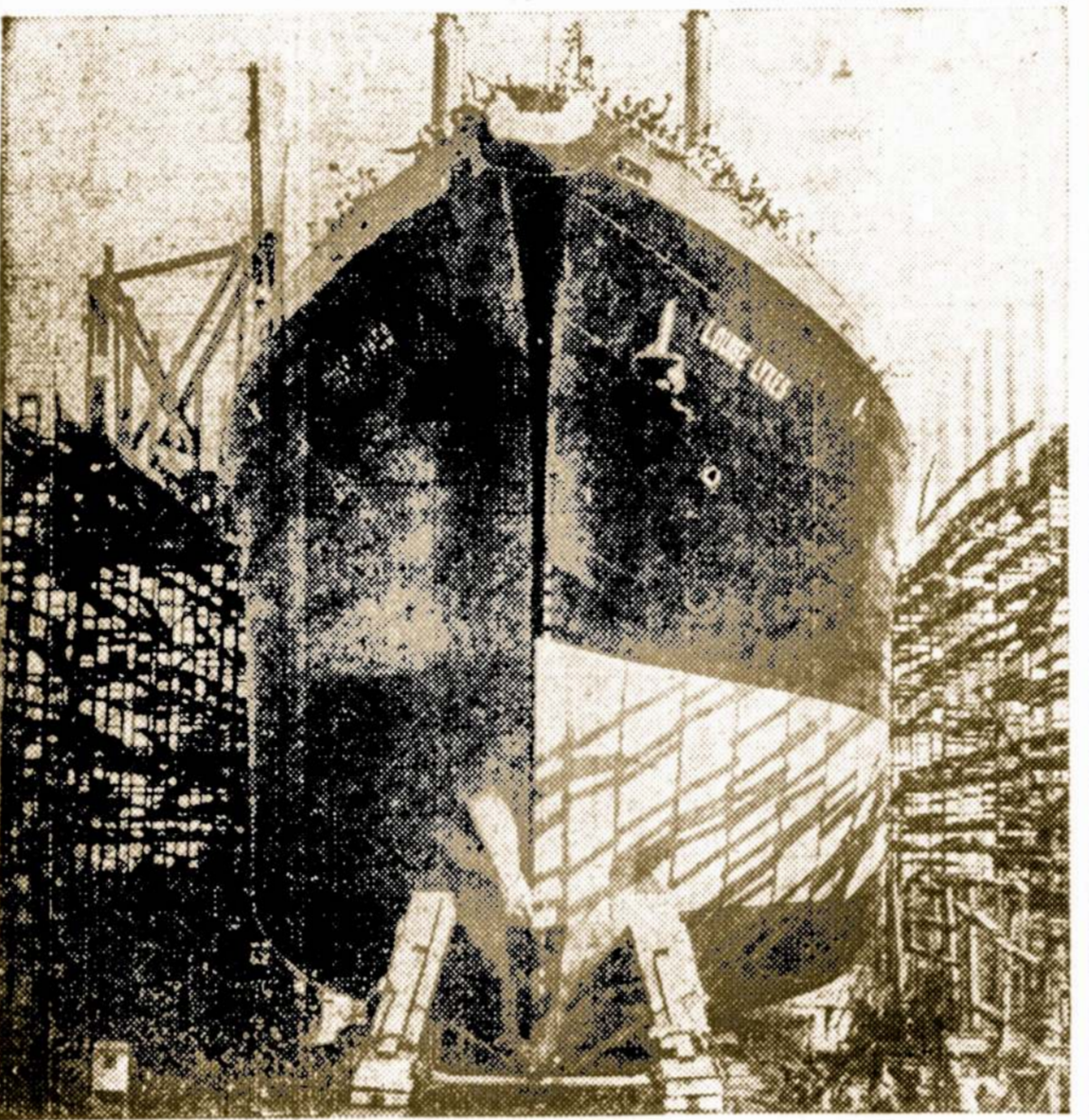
Visa Lietuvos Pramonė Yra Nazių Kontrolėj

Washington. — Gautais čia pranešimais visos dirbtuvės Lietuvoje, kurių nespėjo išardyti bolševikai, dabar yra tiesioginė nazių kontrolė. Garsiąją "Maisto" bendrovę prižiūri vokiečiai; taip pat ir visas audimo dirbtuves. Buv. savininkams nieko negrąžinta.

MIRTIES BAUSMĖ UZ SLAPTĄ PREKYBĄ

Berlynas. — Čechijoje daugelis ukininkų tapo sušaudyti už slaptą gyvulių skerdimą ir mėsos pardavinėjimą aukštesne kaina. Toki tai yra nazių "laisvė" jų pačių protektorate.

Amerika Skubinas Pastatyti Kuodaugiau Laivų

Laivų statybos pramonė šuoliais eina pirmyn. Kearney, N. J. neseniai nuleistas "Louise Lykes". Sekančiais metais Amerika rengiasi pastatyti 6 mil. tonų laivų, tai yra daugiau negu vokiečiai nuskandina į metus.

JAPONAI JEŠKO PROGOS PRADĖTI KARĄ PACIFIKE

Bandys Sutrukdyti Siuntimą Ginklų Į Sov. Rusiją

Japonų Laivynas Labai Nerimaujas Persitikrinti

Tokio. — Japonija dabar yra tokio pat padėty, kaip ir Italija po sutriukinimo prancuzų armijų Belgijoje. Ji nori kariuoti ir pasiimti dalį Sibiro. Anglija gi ir Amerika pareiškė japonams, kad neleis jiems grobti naujų plotų. Naujas japonų ministerių kabinetas, po vadovystė Tojo, yra linkęs nepaisyti grąšinimų ir pasidaryti viešpačiu Pacifike.

Japonai bandys sulaukyti Amerikos amunicijos siuntimą Sovietų Rusijai per Vladivostoką. Jei Amerika geruoju nepriims jų reikalavimo, tuomet gali kilti karas.

Ukrainiečiai Tveria Savo Armiją

Nacionalė ukrainiečių organizacija "Provida", kurios centras yra Lvove, išleido atsišaukimą, kuriame pareiškiamas, jog žlugus dviem Ukrainos priešams — Lenkijai ir Rusijai bus galima atstatyti nepriklausomą Ukrainą. Tam tikslui esą reikalinga organizuoti kariuomenę, kuri sukūstų drauge su "ašim", tai yra su naziais.

Amerikos Darbo Federacijos konvencija pasmerkė bolševikus už draskymą unijų.

RUSŲ ARMIJŲ PADETIS KRITINGA VISAM FRONTE

Maskva Apsupta Iš Visų Pusių

Nazių Puolimai Nesulaikomi; Ruošiasi Muštis Maskvos Gatvėse.

Londonas. — Mesdami į mūsų visus atliekamus rezervus, bolševikai bando sulaukyti užnėrimą kilpos ant jų centralinių armijų, veikiančių Maskvos rajone. Kova už Maskvą virto viena atkakliausių visam kare. Nepaisant į smarkų rusų pasipriešinimą, vokiečiai stumiasi pirmyn, vidutiniai, po 20 mylių į dieną.

Maskva esanti apsaugota dviem linijom fortifikacijų. Bet šiame kare jos nedaug teiškšia. Puolimai atviram lauke, su tankais ir orlaiviais nulemia mušius. O čia naziai turį daugiau karių ir ginklų, negu rusai.

Jei naziams pasiseks apsupti Maskvą, tai joje bus uždaryta vėl koks milijonas raudonos armijos karių, kuriems vargiai ar pasiseks ištrukti. Jei bolševikai bandys skubiai trauktis, tai priešas pagaus juos ir neduos progos susiorganizuoti. Taip atsitiko prie Baltstogės ir Kievo.

Patriotizmo Nestoka Ir Londono Lietuviuose

Darbuojasi Kiek Išgalėdami Lietuvos Atstatymui; Jų Kliubą Suardė Vokiečių Bombos.

Londonas. — Pabaigoj rugpjūčio mėnesio, Londono lietuviai buvo susirinkę į savo parapijinę salę švesti tautos dieną ir paminėti Lietuvos išlaisvinimą iš bolševikų vergijos. Pirmiau panašus minėjimai įvykdavo Lietuvių Klube, tačiau jo daugiau nebėra; jį išnešė į orą vokiečių bombos. Bet lietuviai visvien gyvuoja ir jų tautiška dvasia nenugalima.

Taiši minėtam parengime kalbėjo ir Lietuvos atstovas p. B. K. Balutis, atpasakodamas pastarųjų mėnesių įvykius. Buvo sudainuoti himnai ir Lietuvos vadavimui surinkta \$40.

OKUPOUOTOMS RUSIJOS DALIMS GRĖSIA BADAS

Londonas. — Vokiečių užimtoji Rusijos daly gyvena apie 50,000,000 žmonių. Gal but koks trečdalis jų išbėgo, bet kiti pasiliko. Sunaikinus javų atsargas, tie žmonės bus pasmerkti badavimui, nes okupantai jiems maisto nepristatys.

Raudonosios Armijos Didžioji Silpnybė

Londonas. — Veik keturių mėnesių karas parodė, jog raudonosios armijos pralaimi ne del stokos ginklų ar orlaivų. Svarbiausia jų silpnybė, tai nesugebėjimas vikriai manevruoti. Vokiečiai gabena savo kariuomenę iš vieno fronto į kitą su pagelba trokų ir net orlaivų, o rusai pasitiki gelžkeliais, kuriuos priešas greit išbombarduoja.

Maršalo Timošenkos armija 'atostogavo' centraliniam fronte, kai buvo mušamas Budenny pietų fronte. Permetimas pusės milijono karių iš centro į pietus but išgelbėjęs situaciją. Bet Timošenko neturėjo pakankamai susisiekimo priemonių tą padaryti.

Vokiečiai Turi Planą Išnaudoti Rusiją

Zemės Turtai Bus Įkinkyti Į Nazių Industriją

Karaliaučius. — Reičio ekonomijos ministeris Dr. Walter Funk, kalbėdamas čia pareiškė, jog Rytų Prusams ateina labai geri laikai. Visa užkariautos Rusijos žaliųjų medžiaga ir gantos turtai bus sunaudoti vokiečių industrijos. Vokiečių darbininkai ir specialistai vadovaus Rusijos eksploatacijai.

Paprastoj kalboj tie dalykai gražiai skamba. Bet lengviau pasakyti, negu padaryti. Vokietijos industrija gali gauti užtektinai žalios medžiagos, bet kas gi pirsks pagamintus produktus? Europa yra suardyta ir parblokšta, o kitur išvežti neleis Anglijos laivynas.

Šeimoje Negali Vesti Hitleriško 'Blitzkrieg'

Milwaukee. — Zofija Wildenauer, lenkė, šiomis dienomis gavo divorsą nuo savo vyro, kuris yra vokietis. Nuo praėdžios karo tarpe jų kildavo nesutikimai. Pasak žmonos, vieną kartą jos vyras puolęs ją mušti, šaukdamas: "Aš su tavim pasielsiu taip, kaip Hitleris su Lenkija..."

Italai Nužudė Anglų Karininką Graikijoje.

Roma. — Matyt, jog Graikijoje tebėra klajojančių naglų karių. Šiomis dienomis tarp italų ir vieno anglų karininko Atenuose įvyko susišaudymas ir anglas žuvo.

SANDARA

LITHUANIAN NEWS PAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER

Published Every Friday by the

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA

Editorial Office:

840 West 33rd St., Chicago

Telephone Yards 4789

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas Penktadienia. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 840 West 33rd St., Chicago, Illinois

UŽSAKYMO KAINA:

Suvienytose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

Lietuva Po-Karinę Europoj

Reikia pasakyti, jog Suvienytos Valstijos ir Anglija pripažįsta Baltijos kraštams teisę būti nepriklausomais. Ir ne tik pripažįsta, bet yra pasirengusios tą teisę ginti. Lietuva, Latvija ir Estija turi daug simpatijos demokratinėse šalyse. Tur but dėl to, kad jos ramiai gyveno, nieko neužkabino ir nepaprastai brangino savo nepriklausomybę. Pasak vieno Amerikos politiko, jos tapo simboliu laisvės ir demokratijos.

Kaip neatrodė keista, bet už nepriklausomą Lietuvą stoji ir lenkai. Žinoma, jie tikisi kada nors užmegsti uniją, bet apie tai jie mažai dabar kalba. Lenkų valdžios strategas Londone, Dr. A. Litauer, kas vokiečių kalboje reiškia "Lietuvis", ypatingai susidomėjo Lietuva. Pasak jo, Lietuva turėdanti saugoti šiaurinius Lenkijos rubežius, Čechoslovakija ir Rumunija — pietinius, o vakaruose Vokietija busianti nuginkluota ir nepavojinga. Apie Sovietų Rusiją jis nieko nesako.

Palyginus su tuo kas buvo pabaigoj 1918 ir pradžioj 1919 metų, Lietuvos pozicija yra kur kas geresnė. Tais laikais retas kuris tikėjo, kad Lietuva galėtų išsilaikyti kaip savitovą valstybę; šiandien apie tai mažai kas abejoja. Bet tas dar nereikšmia, kad patys lietuviai gali ramiai sėdėti ir laukti, kad atneštų mums laisvę, kaip kokį keptą karvelį. Mes turim ruošti, dirbti, organizuoti ir nuolat budėti. Laimėti yra progų, todėl ir eikime prie to.

Tautinio Veikimo Fondas

Mūsų susivienijimai, apart lėšų fondo, turi dar taip vadinamus "Tautiškų Centų" arba kitaip pavadintus skyrius, kurių pinigais galima naudoti įvairiems tikslams. Iždo Departamentas, Washington, norėdamas išplatinti kuodaugiau sia apsaugos bonų, paskyrė nemažą sumą pinigų išgarsinimui visos kampanijos. Įvairios kitos grynai labdarybės draugijos Amerikoje atideda tam tikrą dalį propagandai ir akcijos vedimui. Kaikurios lietuvių organizacijos turi paskyrusias šimtus ir tukstančius dolerių palaikymui ir plėtimui savo veikimo, nes gyvenimas parodė, jog be to negalima apsieiti.

Atėjo laikas, kad ir mes, sandariečiai, turim įsteigti savąjį tautinio veikimo fondą, kuris pagelbėtų išvystyti mūsų akciją. Darbas Lietuvai, palaikymas Lietuviško judėjimo išvijoje, išplėtimas organizatyvio tinklo ir daug kitų dalykų reikalauja neišvengtinų lėšų. Kai jų nėra, tuomet pats veikimas nukentia ir paraližuojas.

Sandariečių narinės mokesčiai yra tokios, kad jų vos užtenka tik knygvedystei ir laikraščio prenumeratai. Norint įvykinti tuos tikslus, kuriuos esam užsibrėžę, turime daugiau susikaupti ir sukelti šokių toki fonduką. Chicagiečiai yra pasirengę tą pradėti. Jie bus pirmieji šio sumanymo rėmėjai ne tik žodžiais, bet ir aukomis. Tai bus mūsų investentas ateičiai ir garantijų didesnių pasisekimų tolesnį darbuotį.

Ukrainiečiams Politinis "Gembliariavimas"

Ukrainiečių vadai čia Amerikoje ir Europoj padarė savo politinę orientaciją didelį pasisukimą Hitlerio pusėn. Jie paskelbė, jog laisva Ukraina gali iškilti tik ant Lenkijos ir Sov. Kujijos griuvėsių. Atsideddami Hitleriui už "išlaisvinimą", ukrainiečiai dabar nori organizuoti savo kariuomenę ir kovoti drauge su naziais.

Beabejo, jie tikisi įsteigti savo valdžią Kieve, kuri visad skaitės Ukrainos sostinė. Bet ten jau sėdi nazijų komisarai ir ukrainiečiams mažai kas teks. Juos išnaudos naziai, lygiai kaip ir kiti svetimi okupantai.

Irgi Savotiškas Jubiliejus

Lietuvių Spandos Klubas, New Yorke, iškėlė aikštėn, jog dabartiniu laiku sueina 65 metai nuo lietuvių išmarša-

vimo iš lenkiškų parapijų. Pažymėjimui šio jubiliejaus minėtas klubas išrinko A. B. Strimaitį ir kun. A. Miliuką surinkimui medžiagos ir išleidimui kokios nors brošiūros.

Prie progos verta pažymėti, jog atskirimą pradėjo Dr. J. Šliupas, sutverdamas pirmutinę lietuvių parapiją Amerikoje. Paskiau iš Lietuvos jis atsigabeno lietuvių kuniga. Burbą tęsti tą darbą. Šį faktą mūsų katalikai, paprastai, nutylė.

Perkėlimas SLA. Centro Raštines

Paskutiniams SLA. Pildomos Tarybos suvažiavime buvo svarstytas susivienijimo ofisų ir spaustuvės perkėlimas iš New Yorke į Brooklyną, kur ši organizacija turi pusiau atremontuotą ir pusiau neatremontuotą namą. Taryba, po ilgų diskusijų, nutarė palaukti su persikėlimu iki ateinančio seimo.

Mat, namo pertaisymui reikalinga \$16,000. Kraustymasis irgi kainuotų keletą tukstančių. Tarybos nariai ne drisio patys vieni autorizuoti tokia suma ir visą atsakomybę užvertė ant seimo. Seimas gi, posėdžiaudamas Pittsburghe, ne daug ką galės pasakyti apie remontus Brooklynje. Diskusijos gali virsti tik į laiko gaišinimą. Jei pildoma taryba jaučiasi kompetentiška investuoti šimtus tukstančių dolerių susivienijimo pinigų į visokiąs popierines vertybes, tai ji savo autoritetu galėtų prižiūrėti ir namų remontą.

A P Ž V A L G A

LIEJA KROKODILO AŠARAS

Bolševikų laikraštis "Tiesa", išeinąs Brooklynje, šaukia, kad reikia gelbėti Lietuvą nuo fašizmo ir remti Sovietų Rusiją, nes:

"Sovietų Sąjungos liaudis ir jos didvyria Raudonoji Armija, narsiai kariaudama prieš fašistinius legionus, yra geriausias Lietuvos liaudies prietelius..."

Nuo tokių "prietelių" teapsaugo Lietuvą geri ir pikti Aitvarai! Jeigu lietuviai stoji į kovą ir prieš nazius, tai tas dar nereikšmia, kad jie pagelbėtų grįžimo raudonųjų teroristų. Lietuviai greičiau gyvi šoks į Baltijos jūros vandenis, negu gyvens po bolševikų režimu.

MAISTO ŠIOJ ŠALY YRA UZTEKTINAI

Jeigu kas jus gąsdintų, jog neužilgo pritrūksime vienokio, ar kitokio maisto, tai bukite ramūs. Ir štai dėl ko. Federale valdžia neseniai paskelbė, jog savo aruoduose ji laiko supirkusi 173,639,000 bušelių kviečių; 173,515,000 bušelių kornų; avių 1,800,000 bušelių ir tt. Reikia atsiminti, jog pereitos vasaros derlius buvo vienas didžiausių.

AMERIKOS IR VOKIETIJOS KARO GAMYBA

Spėjama, jog Suvienytos Valstijos tik kitais metais privis vokiečius gaminiu orlaivių, tankų ir kitų karo reikmenų. Yra žinoma, jog 50 nuoš. visų dirbtuvių Vokietijoje yra pakinkytos karui, tuomet tarpu čia tik 15 nuoš. industrijos sunaudojama apsaugai.

KO LENKAI REIKALAUŠ TAIKOS KONFERENCIJOJ

Lenkai surašė penkis punktus, kuriuos jie paduosia taikos konferencijai. 1) Rytų Prusai prijungiami prie Lenkijos, 2) Išsiųsti iš Lenkijos visus vokiečius kolonistus, 3) Vokiečiai turi atlygti už visus padarytus nuostolius, 4) Gražinti išvežtus turtus ir 5) Įsteigti Vokietijos pusę demilitarizuotą zoną.

NE PROSALI BUT IŠGIRSTI IR JUSŲ "SPAVIEDNĪ"

"Keleivio" žmonės, tam tikrais sumetimais, buvo pradėję reikalauti prez. A. Smetonos išduoti jiems atskaitas iš tų aukų, kurios buvo siunčiamos jam, Smetonai, 1922 ir 1923 m. Mes pastebėjome, jog budamas ištrėmimo, prez. A. Smetona jokiū būdu negalėtų atsiminti kas jam siuntė, kiek siuntė ir kaip tos aukos paskirstytos, nes visi dokumentai pasiliko prezidentūros spin toje.

Iš kitos pusės mes dar pridurėm, jog siunčiami 1922 ir 23 metais pinigai buvo išmokami vokiškoms markėms, o jos turėjo tik mikroskopiską vertę. Kol pinigai pasiekdavo Lietuvą, tai jie sufirpdavo pakeliui. Nepaisant į tai, ir šios aukos buvo paskelbtos tų laikų spaudoje.

Pamatęs, kad jo pirmieji šuviai nepataikė į "čielių", tas So. Bostono laikraštis dabar pakeitė kalendorių ir jau sako, kad aukos buvusios siunčiamos 1919 ir 1920 m. Kitaip sakant, pats "Keleivis" nežino kada tas tikrai įvyko, bet kalbėti vis vien mėgsta, gal tam, kad parodžius kaip jie yra teisingi. Pagaliau, jie tur but apsižiūrėjo, kad 1922 ir 23 m. A. Smetona jau nebuvo prezidentu, o tik paprastu piliečiu ir vargiai ar kas jo vardu siuntė Lietuvos šelpimui pinigais. Taip dalykams esant, "Keleivis" pamatė, kad jis, ir su pagelba sukty advokatų šią bylą jau pralaimėjo. Tad ir prisiėjo ješkoti kitų išsisukinėjimų. Dar blogiau, kad jis, ("Keleivis") bando apvaginti žmogų neturėdamas pagrindo. O tai jau nėra padorus pasielgimas.

Tas pats "Keleivis" labai garsino socialistų ir komunistų vąjį rinkti aukas Lietuvos politiniams kaliniams ir taip vadinamam "Kongresui". Ir tas įvyko ne 1919 metais, bet — 1934, 1935, 1936, 1937 metais. Tačiau "Keleivis" ir jo bendraminčiai iki šiam laikui jokių atskaitų niekam nepri davė ir nepaskelbė. O ką jau bekalbėti apie jų rinktus pinigus "popierios dirbtuvėms" ir kitiems galams. Todėl pirmiau suveskite sąskaitas su

Apie Ivaivius Dalykus

Skurdo Genijai

Kolumbus, Amerikos atradėjas, pasimirė visų užmirštas. Homer, garšiausias visų laikų poetas, buvo elgeta. Ispanų rašytojas Cervantes mirė iš bado. Italų tapytojas Tasso, kurio kuriniai dabar verti milijonų, neturėjo prie dušios skatiko. Dr. J. Dovoina — Silvestračius užbaigė savo dienas labai vargingai. Taigi didžiau ši žmonių geradėjai turėjo daugiau vargų, negu mes šian diena.

Prez. Lincoln Žmona

Visi istorikai pripažįsta, jog prez. Abraham Lincoln buvo nelaimingas šeimyniniam gyvenime. Jo žmona Mary, pusiau isteriška, grubijoniška, rekdavo ant jo taip, kad visi kaimynai girdėdavo.

Sykį jiedu buvo svečiuose pas Dr. Jacob Early. Lincoln žmona kuom tai neužsiganėdinusi, paleido iš puoduko karštą kavą tiesiai Lincolnui į veidą. Doktoro žmona, Mrs. Early atsistojo ir nušluostė prezidento veidą. Taip ir su jro visa parė.

Pavyzdingos Laidotuvės

Kaj Grayson, Ky miestelio gyventojai susirinko palaidoti savo pilietį Kelly Dokoff, tai juos sutiko malonus sirpizas. Kiekvienam buvo įteikta po \$1. už atlikimą paskutinio patarnavimo. Reiškia, kėlionė apsimokėjo.

Iš Diplomatiijos į Vištų Ukį

Bolševikams okupavus Lietuvą, jos generalinis konsulas New Yorke p. J. Budrys pradėjo galvoti apie kitokį pragyvenimo šaltinį. Arti Philadelphijos jis užtiko apleistą ukį, kurį išrendavo ir prileido vištų.

Amžinas Atjaunėjimo Klausimas.

Daug yra rašoma apie prailginimą gyvenimo ir visokių atjauninimo būdus. Tiesa, grožio salionai, arba "beauty parlors", gali pajauninti mūsų išvaizdą veide, bet organizmas pasiliks maž daug toks pat. Gamta sutvarkė, kad žmogaus kuno dalys senėtų iš sykiu. Nes jei mūsų rankos ir kojos turėtų senatvę tiek spēkos, kiek jaunoje dienoje, tai širdis, nusidėvėjusi metų eigoje, neatlaikytų.

Senyvi naujai, kurie tikisi su pagelba naujoviškų operacijų "atjaunėti", neilgai tuomi jie džiaugtusi, nes visas organizmas išeitų iš balanso. Taip pat pagyvenusios moteriškės, nu savo "sumenija", o tik paskiau bukite teisėjais kitų.

P-nai P. Pivarunai Mini Sidabrinį Seimyninio Gyvenimo Jubiliejų

Pittsburgh, Pa. — Žymus Amerikos lietuvių visuomenės darbuotojas ir ALT. Sandaros prezidentas, p. P. Pivarunas minės ateinančiam sekmadieny, spalio 26 d. sidabrinį seimyninio gyvenimo jubiliejų. Pažymėjimui šių išskilmių pp. Pivarunai ruošia "reception", Lietuvių Piliečių Klube, 1721 Jane St., SS. Pittsburgh, Pa. Į šią puotą rengiasi atvykti svečių ir iš kitų miestų.

Atėme Bažnyčią, Dabar Parapijonai Nori Ją Atgauti

NEW YORKO LIETUVIŲ KATALIKŲ KIVIRČIAI SU VYSKUPU

Boikotuoja Paskirtą Svetimtautį Kunigą Ir Nelanko Bažnyčios.

Brooklyn, N. E. — Jau buvo rašyta, jog prieš trejetą metų, tarp Aušros Vartų parapijos klebono J. Šestoko ir tikinčiųjų buvo kilę nesupratimų. Kelios delegacijos buvo nuykusios pas vyskupą, prašydamos kito lietuvių kunigo. Tačiau, vyskupas, ištraukęs kun. Šestoką, atsiuntė svetimtautį kunigą, laikytį pamaldas anglų kalboje. Bažnyčioje lietuviai tapo atstumti; jų vietas užėmė kiti, kurie prie bažnyčios pastatymo niekuom neprišidėjo.

Pasekmėje to, lietuviai visai nenori lankytis. Bet jie reikalauja gražinti bažnyčią. Išrinktas komitetas teiravosi šen, teiravosi ten. Advokatai sako, jog teismo keliu nieko

duodamos "sweet sixteen", ne daug ką laimi. Daug sveikiau žmonėm buti tuom, kuom yra ir nepretenduoti į negalimą.

negalima laimėti, nes visų bažnyčių bosai ir savininkai yra ne parapijonai, bet vyskupas. Kaip bus toliau, nežinia, bet lietuviai vis vien nemaną pasiduoti. — Vietinis.

Pastangos Suvienyti Šelpimo Fondus, Kol Kas Bergždžios

Kaip žinome, veik kiekviena kolonija, grupė ar srovė turi įsisteigus savo Lietuvai šelpti fondus, komitetus ir pan. Toks susiskaldymas ir susmulkėjimas neleidžia išvystyti platesnių užsimojimų ir agitacijos. Pasekmėje to, patysai Lietuvos šelpimas begalo nukentia. Dumų daug, bet ugnies mažai. Diskusijų, kalbų devynios galybės, bet aukas galėtum ant pirštų suskaičiuoti.

Buvo pasiulyta įsteigti vieną, centralinį fondą. Katalikų veikėjai su tuom nesutiko, mo tyvuodami, kad jie gali vieni daugiau suaukauti, negu visi kiti sudėjus į kruvą. Tuom tarpu ir jie ne kažin kiek surinko. Kiek galime spėti, tai sudėjus visus į kruvą gautum labai mizerią sumą.

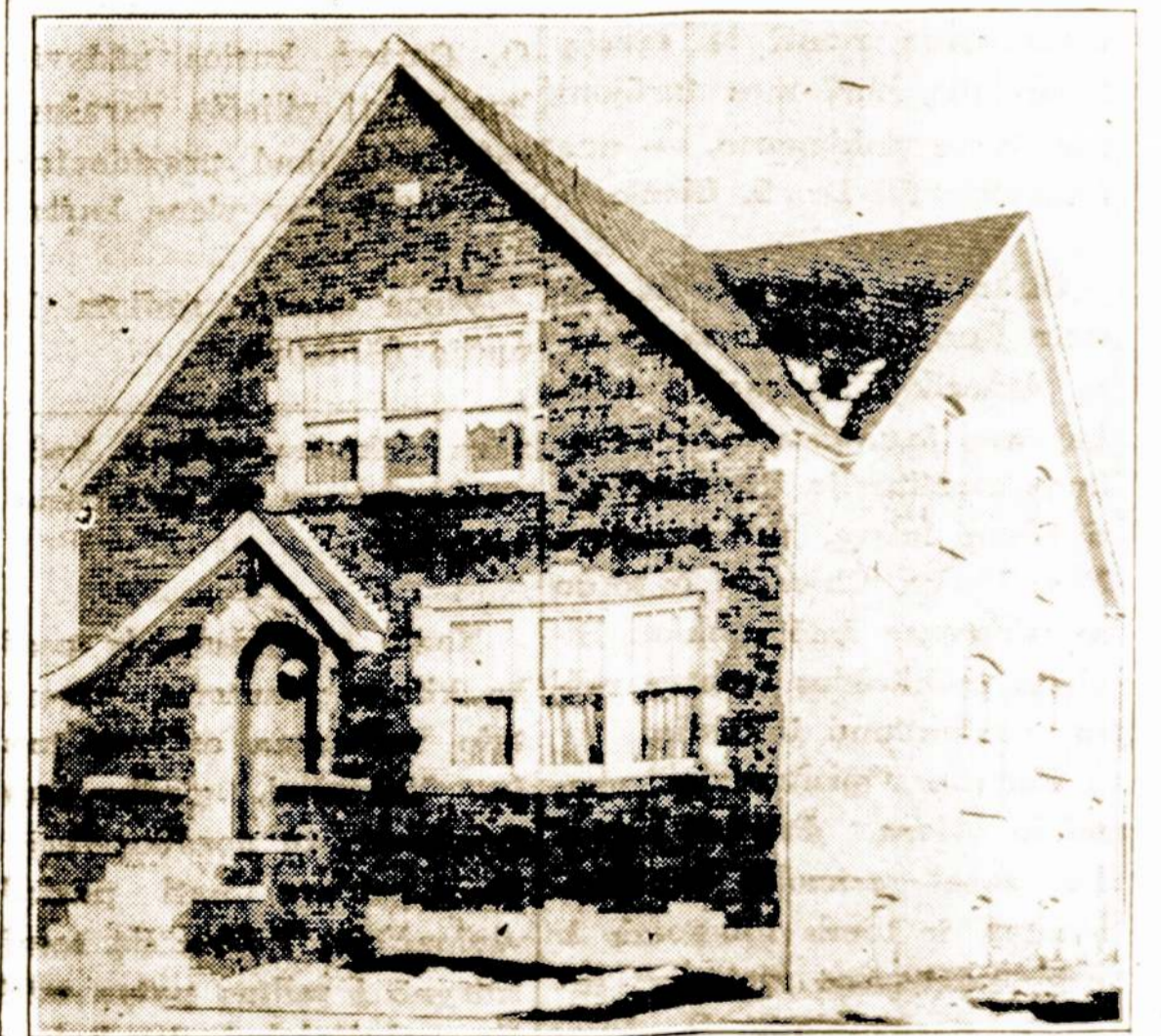
Iš visų tautinių grupių Amerikoje, tik vieni lietuviai neturi centralinės šelpimo įstaigos. Veltui šaukiasi iš užjūrio lietuviai, o ypatingai išgrus tieji į Sibirą. Jiems kol kas mes atkišam tik tuščią ranką. — Alfa.

ATSAKYMAI DEL ISVEŽTŲ I RUSIJĄ.

B. G. Jakentai ir F. W. Zilioniui, iš Pittsburgh, Pa. Mes peržiūrėjome gautus sąrašus ir juose nesuradom jų suminėtu asmenų pavardžių. Kai ateis kiti sąrašai mes perčekiuosim ir vėl jums pranešim. — "Sandaros" Redakc.

Skaitykite "Sandarą"

Nebus Niekur Taip Patogu Kaip Po Savo Stogu

JEI TAMSTOS MANOTE STATYTI SAU NAMĄ PASIRINKTOJ APYLINKĖJ, TAI LEISKITE MAN SUTEIKTI JUMS KELETĄ PATARIMŲ IR PASIULEMŲ.

DABAR YRA LAIKAS PRADĖTI DARBĄ IR IŠGYTI TOKI NAMĄ. APIE KURĮ JUS NUOLAT. SVAJOJAT. ATVAŽIUOKIT PAS MANE Į OFISĄ IR AŠ JUMS PARODYSIU UZBAIGTUS NAMUS. KURIE JUMS PATIKS IR BUS LABAI PRIENAMI.

John Pake

GENERAL BUILDING CONTRACTOR

6816 S. Western Ave. Tel. Grovehill 0306

SI KONFERENCIJA BUVO SKAITLINGA IR RIMTA

Krasinskas Atpasakoja Ispudžius iš Sandaros I Apskr. Konferencijos

Padaryta Daug Rimtų Tarimų

Tik ką sugrįžęs iš Sandaros 1-mo Apskričio suvažiavimo, Montello, Mass. turi pasakyti, kad tai buvo vienas gražiausių suvažiavimų. Parsivežiau begalę gerus ispudžius.

Sandaros ir Lietuvos reikalai buvo svarstomi šaltai ir rimtai. Padaryta ir nutarta daug gražių dalykų. Pasiųsta telegrama pasveikinant Sandaros 2-ro apskričio suvažiavusius sandariečius, Ansonia, Conn. Paskirta \$25.00 Sandaros centrui. Nutarta, kad kiekviena kuopa parengtų bent vieną parengimą centro naujai.

Sutvarkyta Nepriklausomybės fondo reikalai.

Išrinkta valdyba aklamacijos būdu visa senoji. Vadinausi: pirm. — P. Yankus, vicepirm. — K. Jurgelionas, sek. — J. Arlauskas, išdininkė — J.M. Tumavičienė. Išdo globėjai: A. Šablinskas ir Iz. Vasiliauskienė.

Išrinkta spaudos komisija iš trijų ypatų: K. Mereškevičius, Juozas Lekys, Juozas Krasinskas. Ji daugiau informuos Sandarą apie kolonijų veikimą, taip, kad būtų mažas skyrius aprašyti Naujos Anglijos lietuvių ir sandariečių veiklą.

Sandaros 1-mo apsk. išdas turi suvirš \$300.00. Vadinausi gerai stovi.

Po konferencijos užbaigimo, p-nas K. Jurgelionas pakvietė visus prie skanios vakarienės. Matyt, Montellietės moterys yra geros šeimininkės. Po vakarienės, gražioji ir naujoji svetainė visi šoko prie geros orchesteros.

Taipgi teko susitikti su pp. Jonu ir Ona Ražanauskais, iš W. Bridgewater, Mass. Tai jaunų dienų draugai, su kuriais iš mokyklos ištrukę ledą lamošimom. Mums besilinksminant pp. Kriauciūliai ir Šablinska mus palikę išvažiavo.

P-nas Dvareckas sako: — "Traukšim ir mes namo". Tad Juozas Pupka, Jurgis Mozuraitis ir aš traukėm niuniuodami namo link Worcesterio, virš 60 mylių.

— J. Krasinskas.

Štai Kokius Tarimus Padarė Mass. Valstijos Sandariečių Veikėjai

Iš ALT. Sandaros 1-mo Apskričio Suvažiavimo Montello, Mass.

Spalio 12 d., 1941 čia įvyko ALT. Sandaros 1-mo Apsk. konferencija. Šio suvažiavimo pasisekimą galima lyginti prie Sandaros steigiamojo suvažiavimo 27 metai atgal.

Suvažiavime dalyvavo arti 40 atstovų iš penkių Sandaros kuopų ir apie pusę tiek užinteresuotų svečių — Sandaros veikėjų. Konferencija buvo labai gyva ir padaryta daug svarbių tarimų.

Štai svarbesni tarimai:

1. Paskyrė Sandaros centrui sumą pinigų.
2. Nutarta rengti prakalbų maršrutus.
3. Nutarta rengti milžiniš-

kas koncertas bendrai su Sandaros II-ju apskričiu.

4. Išrinkta spaudos komisija iš 3-jų asmenų. Šios komisijos užduotis bus įsteigti Sandaroje Naujos Anglijos sandariečių skyrių. Buvo kalbų, kad priešus reikalui net sukelti apšėiai kapitalo Sandaros padidimui. Į komisiją išrinkta šie gabūs ir energingi veikėjai: K. Mereškevičius, J. Krasinskas ir J. Lekys. Ši komisija suras rašytojus kiekvienam N. A. mieste.

Šitas Mass. Sandariečių žingsnis pirmyn tebuna pavyzdžiu netik New Yorkui, Pennsylvanijai, Marylandui, Wisconsinui, bet ir pačiai Chicago, visiems laikams "to step on the gas".

Be abejonės, smulkiau aprašys kiti korespondentai.

— J. M. Pečiulis.

Lietuvių Spaudos klubas Ima Nagan Latvijos Atstovą Billmanį

Susirašinėja Su Washingtonu.

Šiomis dienomis Lietuvių Spaudos Klubas turėjo savo eilinį susirinkimą, dalyvaujant gerokam narių skaičiui. Pirmininkaujant A. Trečiokui, sekretoriaujant V. Jankauskui daug svarbių reikalų aptarta. Tarp kito ko skaitytas laiškas nuo Assistant Chief, Division of European Affairs, Mr. Loy W. Henderson, kuriame dėkoja klubui už pareikštą mintis ir patarimus Secretary of States P. Hull išvežtųjų Rusijon lietuvių reikalu. Klubas prašė, kad būtų daroma pastanga nelaisvėje esantiems lietuviams suteikti pagalbą ir visa kita kas jiems reikalinga apsaugojimui sveikatos ir gyvasties.

Iškraipo Istorinius Faktus

Labai plačiai kalbėta dėl p. Bilmano, Latvijos Pasiuntinio, Washington, D. C. leidžiamų biuletinių. Pareikšta visų pasipiktinimas dėl p. Bilmano vienašališko elgesio link lietuvių. Eilėje jo raštų pastebėta istorinių netikslumų ir faktų iškraipymų lenkų naudai.

Varde L. S. Kliubo pasiųsta p. Bilmanui atitinkantis raštas paremtas istoriniais faktais, kuriuos jis iškraipo. Susirinkę buvo tos nuomonės, kad panašiais atvejais klubas smarkiau veiktų netik p. Bilmanui siunčiant pastabas, bet ir spaudoje supažindinti plačiąja visuomenę su p. Bilmano nedraugingu elgesiu link savo kaimynų lietuvių.

Blogi Raštai Anglų Kalboje

Plačiai svarstyta apie reikalingumą anglų kalba leisti nors ir mažas brošiūreles informuojant svetimtaučius apie Lietuvą ir jos siekius ateičiai. Pastebėta, jog kai kurie mūsų rašytojai anglų spaudoje apie Lietuvos padėtį per mažai savo raštus apdirba. Tos pastabos buvo girdėtos iš svetimtaučių, kurie skaitydami tą yra pastebėję. Toks elgesys mums nieko gero neduoda.

Kliubo penkmečiui atžymėti pavesta nariams: Pr. Bajorų (išrinktas tos komisijos pirmininku), A. B. Strimačiui ir A. Trečiokui. Ši komisija į-

Trumpai Iš Lietuvių Kolonijų

Pulk. K. Grinius išlaikė kvotimus Suv. Valstijų karo tarnybai. Jis dabar gyvena Philadelphiajioj.

Lakūnas Povilas Šaltenis, iš New Yorko, pradėjo dirbti Eastern Air Line. Jis vežios pasažierius.

Amerikos legionierių Dariaus Posto, So. Bostone, komandierium išrinktas Juozas Kanuskis.

Ona Kaskas šiam sezono dainuos Chicagos Civic operoj.

Pittsburghe likviduota lietuviškas "Chain Stores" — Birutės kompanija, turėjusi tris krautuves.

Edward Zukauskas, 16 metų, netoli Patchogue, L. I. per sišovė sau koją. Bet tuom jo "tribelialis" neužsibaigė. Policija jį areštavo, už nešiojimą ginklo be leidimo.

Seštadieny, spalio 25 d. Chicagoj susirinko ALR. Katalikų Federacijos valdyba dviejų dienų posėdžiams.

Pirmiau Pažino

— Ar žinai, Tamstos ketvirtas vyras man ką tai labai primena...

— Gali būti. Jis man pasakojo, jog buvo su tavim susižiedavęs.

pareigota padaryti nuveiktųjų darbų sątrauką ir patiekti sekančiam susirinkimui projektą kaip geriau ir naudingiau šią sukaktį atžymėti.

Išrinko Atstovą

Skaitytas Lietuvių Amerikiečių Tautininkų Sąjungos kvietimas dalyvauti suvažiavime įvykstančiam spalio 19 d., New York, N. Y. Po ilgų diskusijų, tuo reikalu, vienbalsiai delegatu išrinktas A. Strimaitis.

Iš Kliubo išdininko kun. A. Miluko raporto paaiškėjo, kad nekuri nariai yra užvilkę nario metinį mokesnį. Prašoma visų, kas dar nėra užsimokėjęs, trumpoje ateityje tą reikalą sutvarkyti, pinigai reikalingi Kliubo veiklai.

— J. Rikselis.

SO. BOSTON, MASS.

Iš Sandaros Moterių Klubo Ve.klos

Sandaros Moterių Klubo mitingas įvyko Spalio-Oct. 3 d., 1941, 124 F. St., So. Boston, Mass. Buvo visokių pasitarimų, kaslink pagerinimo ateinančio veikimo. Pagaliau, vienbalsiai nutarė surengti metinį bankietą, kuris įvyks Spalio-Oct. 19 d., 1941 m. 6 val. vakare, Sandaros name. Todėl kviečiame visus dalyvauti.

Mūsų klubas nutarė dalyvauti, kur tik bus pakviestas į moterių kp. arba klubo metinius bankietus, tai šia proga

ir mes kviečiam į savo metinį bankietą ir iš apylinkių, kaip tai: Montello, Worcester, Dorchester ir tt.

Lapkričio-Nov. 1 d., 1941, 7:00 val. įvyks Whist ir Haloween Party. Malonėkite dalyvauti su mumis; bus daug "fun".

Mitingai bus laikomi kas pirmą penktadienį, taip kad ateinantis mitingas įvyks lapkričio 7 d., 1941. Prašom dalyvauti mitinge ir užsimokėti duokles. — J. M. Perminienė.

Buk visada pasirengęs padaryti kam nors gero.

— Aurelius.

NEW YORK'O Žinios

Aiškino Apie Kilmę Lietuvių Tautos

Šių metų spalio 11 d. vakare Tautininkų Klube laikė paskaitą Dr. J. Raymond-Rimavičius, Kolumbijos Universitete lietuvių kalbos profesorius. Išanginę prakalbą paskaitė J. Sagys ir perstatė prelegentą.

Paskaita "Kilmė Lietuvių Tautos" buvo įdomi. Kad aiškiau nurodyti klausytojams mūsų tautos kilmą, prelegentas perbėgo mokslininkų teorijas apie Pabaltijos krašto gyventojus taip toli, kaip keturi tukstančiai metų atgal.

Dr. Raymond-Rimavičius savo lekcijoje nurodė, kad senos teorijos apie lietuvių tautos kilmę, buk tai lietuviai į Pabaltį atvyko iš Mažosios Azijos, pasirodė buvo klaidingos. Lietuviai Pabaltijoje gyvena nuo seniausių laikų. Yra ainiai protautės apie kurią mokslas žinių kaip ir neturi, tik žino, kad pirm keturių tukstančių metų tenais gyven-

ta žmonių artimiausių kuno ir galvos sudėtimi lietuviams. Prelegentas nurodė eilę pavyzdžių, įtikinančiai išrišdamas pajudintus klausimus.

Kaip paprastai į moksliskas lekcijas žmonių susirenka nerperdaugiausia, tas buvo ir ši kartą. Bet visi dalyviai labai rimtai klausėsi, ir dėkojo lektorui už taip rupestingai paruoštą paskaitą duodamas įrodymų apie mūsų tautos kilmą.

Po paskaitos prelegentas pakvietė duoti klausimus, į kuriuos apsiėmė atsakyti. Paskaita tęsėsi valandą laiko, o daugiau kaip kitą valandą atsakinėjimui į klausimus. Visi dalyviai išsiskirstė patenkinti, ir pageidavo daugiau tokių pamokų. — J. S.

AUDITORIUM RESTAURANT

3131 S. Halsted St.

LIETUVISKI ir AMERIKONISKI VALGIAI SU GERIAUSIU SKONIU. MANDAGUS PATARNAVIMAS. P. Balčiūnas ir M. Kovarski, Sav.

TALBOT 5208

MARTIN WALULIS KAILININKAS

BRANGIŲ KAILIUKŲ Darom Pagal Užsakymą Senus Perdirbam Pagal NAUJAUSIĄ MADĄ 1854 Dorchester Avenue Dorchester, Mass.

HERE'S GOOD NEWS!
YOU SAVE \$20.00 OFF FORMER LOW PRICE

Famous NORGE OIL HEATER

NOW \$49.95

\$20 MAŽIAU NEGU PRAEITŲ ŽEMŲ KAINŲ...

Štai geriausia gyvenimo proga, nes šiuo laiku sunku rasti bargenų! Puošnus, moderniškai enamolio „crinkle finish“ plieno kabinetai, įrengti su „single dial heat selector“, vaprojuojančiu alyvos kurėjais, automatišku — „chimney draft regulator“, „sure-flow oil tank“, „visible oil gauge“ ir daug kitų įtaisymų. Pirkite dabar, nes mes negalime užtikrinti šios žemos kainos pasiūlymą dabartiniam mūsų stakui.

MODERNIKAS SILDYMAS

Be Darbo... Svarus... Saugus... Greitas... Ekonomiskas... Lengva pirkti... Lengva išmokyti.

Roosevelt Furniture Company

2310 West Roosevelt Road Telephone — SEEley 8760

DOMININKAS KURAITIS Sav.

Rez. Tel. VICTory 2499

AGENTAI:
Jonas Rodinas
Jonas Jasinskas
Ant. Labanauskas
H. Rajewski
"Shorty"

VARTOTŲ KARŲ SKYRIUS:
806 West 31st Street
Chicago, Ill.
Telefonuokite:
VICTory 1696

MILDA BUICK SALES

VIENINTELĖ LIETUVIŲ BUICK'O AGENTURA

Nauja Vieta

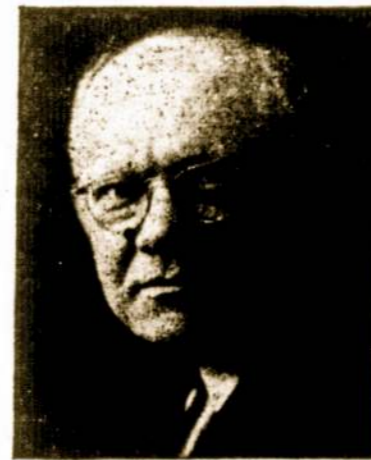
907 WEST 35TH STREET, CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas LAFayette 2022

MODERNISKAI ĮRENGTA

Fotografavimo Studija

Visų Rusių Nuotraukos

W. J. STANKUNAS

FOTOGRAFAS

3315 So. Halsted Street

Tel. YARds 1546

Phone Virginia 9493

Moterims Trečiądienį

SOUTH PAULINA

RUSSIAN TURKISH BATHS

ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ

Naujai įrengtas rusiškas kambarys su akmenų krosnim. Kambareliai dėl pagulėjimo. Kainos labai prieinamos

ELEKTRIKINIS GYDYMAS Mineralinės, sulfurinės vanio duoda didžiausią kraujo cirkuliaciją, kuomi galima išsiskirti nuo visokių ligų.

1657 West 45th St. Kampas S. Paulina St. A. F. CZESNA, Savininkas

J. HERTMANAVIČIUS

Insurance — Notary Public Apdraudžia namus, rakanus, biznesus, langus, automobilius ir tt.

Padaro Kontraktus, Mortgicūsus, Leasus ir tt. 840 W. 33rd Street Chicago, Illinois Phone Yards 4789

Englewood 5883-5840

P. CONRAD

FOTOGRAFAS

420 WEST 63RD STREET Dar gražiau, moderniškiau įrengta.

Phone Boulevard 7258

LIETUVIŲ ISTAIGA

MONARCH

Wine and Liquor Store

John Gaubas, Sav.

3529 So. Halsted St.

Chicago, Ill

Direct Echoes

(AIDAI)

Facts — Humor — Literature — Gossip — News

No. 43 — October 17, 1941

VOLUME XII

Chicago Does Its Bit For Lithuania

A Proclamation by Edward J. Kelly, Mayor of The City of Chicago, Issued Saturday, October 11th, 1941

WHEREAS, today principles of democracy are being threatened by the forces of totalitarian domination and axis aggression, which have already caused incomparable misery and destruction to human life in many parts of the world;

WHEREAS, the Republic of Lithuania and its citizenry have unfortunately been the victims of these sufferings and hardships and its land has been made a battleground in the struggle for world domination;

WHEREAS, it is urgent that these innocent people of Lithuania be helped immediately in every way possible and in accordance with the policies of the government of the United States;

WHEREAS, it is necessary to make provisions now through the establishment of a trust fund for the future rehabilitation of war torn Lithuania;

WHEREAS, it is imperative that the free government of Lithuania be maintained so that it can assist in the defeat of the forces of tyranny and oppression through the ultimate victory of democracy;

WHEREAS, the Lithuanian National Relief Fund has been established to work towards these ends, and has set aside the week of October 12th, to focus special attention on these purposes;

NOW THEREFORE, I, Edward J. Kelly, as Mayor of the City of Chicago, do proclaim the week of October 12th, 1941, as LITHUANIAN NATIONAL RELIEF FUND WEEK and urge that appropriate ceremonies be held during this week to observe the occasion and to inspire and afford expression to the ideals and purposes herein above declared.

(Signed) Edward J. Kelly, Mayor of the City of Chicago.

The ancient Lithuanians And Their Culture

The location of Lithuania as an ethnic group may be ascertained from the first century of the Christian Era to this time. The Lithuanian tribes are first mentioned in history as an ethnic group by the Roman historian Cornelius Tacitus. Lithuanians, Old Prussians (Borussii), and Latvians were known to the Romans as the Aestii.

Ancient writers speak of these people who were hunters, fishers, and farmers, as being peaceful and hospitable. Tacitus describes the Aestii as being better farmers than their German neighbors. He comments on the fact that

they alone collected amber, the famous Northern Gold, so much coveted by the ancient Romans, Egyptians, and Greeks.

Speaking of the Baltic area, he said: "These regions are inhabited by a people speaking the same language; worshipping the same gods, having the same character, customs, manners, and traditions and being under the jurisdiction of the same church. They were fire worshippers, recognizing as their spiritual leader, the Lithuanian high priest, called KRIVIŲ-KRIVAITIS.

T. Thurston.

Birutė

Remember October 25th

In one more week will be our Hallowe'en Party. If you haven't your costume, you have not much time to get one and everyone is to come down in costume to the party. If this year's party is anything like last year's, all can be assured of one good time. Don't forget Saturday October 25th for the Hallowe'en Party.

The boys sure whistled when Aldona Gulbin walked in last Friday. It was the glamorous hat Aldona had on that was the cause of the uproar.

What happened to Aldona Barshevsky that she was not down last week?

I wonder how Leonard Povilaitis felt on Saturday morning. He partook of two Zoombies and the last I saw of him, he was still on his feet.

There is a rumor that Zen Prane will be stationed in Chicago in the near future. That is good news and it will be nice to have Zen with the tenors again.

Did you know that Ed Ged will is a composer? He has written part of a composition and when it is finally finished, it will sound good.

What has happened to all the sopranos? At one time it was the largest section but now there are only 3 or 4 left. Let's hope they come out of hiding and join us again on Fridays. — "Bones".

Surado Atsakymą

I Plukienės kiemą ateina elgeta ir ima aiškinti savo bėdas. Išėjusi iš kantrybės šeiminkė ima šaukti:

— Lauk iš čia! Kitaip pašauksiu savo vyrą ir tave išmes, Lauk!

— Kam čia mane be reikalo gąsdinti, juk tavo vyro nėra namie.

— O iš kur gi tu tą žinai?

— Labai paprastai. Koks gi vyras norėtų būti namie su tokia pikta moteriške, kaip tu!

Mobile 'Church'

While one warrior tries out the portable organ, another tests the public address system of this motorized "church" of the Fourth division on the Lithuania front.

Ziežirbos

Po mušio spalio 13 d., 1252 metais, lenkai visai išnaikino lietuvių giminę — jotvingius, gyvenusius į pietus nuo Gardino.

Babelio bokštas, Babilonijoje, buvo pastatytas tyrinėjimų žvaigždžių ir apgyvendinti aukštuosius dvasiškius.

Kaikiurios puslankinės giminės Pietų Amerikoje ir Azijoje valgo molį, manydami, jog tas suteiks jiems daugiau stiprumo.

Anglijos salas apkrikštino "Britanija" Romos cėsorius Julius Caesar, nes ten gyveno tuo vardu viena giminė.

Garsus Prūsų Lietuvių Rašytojas Vydukas gimė 1868 m., kovo 22 dieną.

D. Lietuvos kunigaikštis Aleksandras, 1495 metais buvo išvaręs iš savo valstybės žydus, o į jų turą — konfiskavo. Bet už 8 metų žydai vėl grįžo ir atgavo nuosavybes.

Ragina Pasidaruoti SLA. Vajui Chicagoje

Pranešimas SLA. Nariams

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje naujų narių vajus eina prie užbaigos. Nežiūrint į kokią apdraudą skyrių stosi, isto jimo nereikia mokėti. Kadai-se del to mokesnio buvo nemažai užmetimų, atsikalbėjimų, todėl dabar visi šykštuoliai turėtų pasinaudoti.

Vajaus vedėjas, centro sekretorius, Dr. M. Vinikas kreipėsi į kuopų organizatorius su prašymu pasidaruoti ir nepalikti nei vieno prospekto, kurie seniau buvo kalbinami. Aš nuo savęs taipgi prašau draugų organizatorių, esančių 6-to apskrįčio ribose. Broliai! Parodykim gyvumo ir sekmingai užbaikime vajų.

Aš daug kartų sakiau ir dar pakartosiu: Chicago yra lietuvių centras — didžiausia kolonija. Bet su naujais nariais susivienijimui negalime didžiūti. Mažesnės kolonijos mūsų Chicago toli paliko. Ar tai ne gėda? Viso to blogumo priežastį neįskosim, nes visiems žinomas. Gal tie blogumai patys dings, o gal juos laikas pašalins.

Bet tiek to; imkimės darbo ir eikime prie sekmingos užbaigos. Gavime naujų narių privalo prisidėti ne vien organizatoriai, bet ir visi kiti. Tad aš ir visi kiti atlikime savo SLA. pareigą. Gaukime

ISGRUSTIEJI I TOLIMO SIBIRO TYRUMAS

ISVEZTI IS KALEJIMO

Jonas Budrys 1918, menininkas Lentvaryje.
Zigmas Cepulskas, 1916, artistas Vilniuje.
Vincas Čiužius, 1918 kareivis Igonis.
Adomas Čalkauskas milcininkas Vilniuje.
Vladas Čalkauskas, 1912, tarnautojas, Biržų ap. Bebenų.
Bronius Čaplinskas 1913 — žalkalvis Vilniuje.
Izidorius Černius, 1908, buhalteris, Ukmergė.

Jonas Černius 1920, mokiny, iš Dukšto, Antolėgės km.
Juoza Čelius, 1919 kalvis.
Povilas Čiukšis, 1918 darbininkas.
Jonas Čuimelis, 1918 stalius Kaune.

Bronius Čaplinskas 1912 — muzikas, Mickunų vals. Veršulių km.
Aleksandras Čibiras 1919 — darbininkas.
Steponas Čepokaitis 1918 — kariuomenės griežikas.

Jugenijus Ciesinskas 1911, studentas Vilniuje.
Antanas Čiužas, 1901 darbininkas, iš Šiaulių.
Bronius Draugelis, 1896 — technikas, iVilniuje.
Stasys Dzevačka, 1917 muzikantas Vilniuje.

Adolfas Daknys 1901 saltkalvis, Kaune.
Jonas Daubaras, 1917 darb. Juozas Drapaitis 1918 saltkalvis Vilniuje.
Juozas Daunaravičius 1894 iš Maišiogalos.

Juozas Didvalis studentas 1921 Vilniuje.
Juozas Dumbliauskas 1914 darbininkas Šakiuose.
Adolfas Draugelaitis 1895, darb. iš Daugeliškių, Kybartų vals.

Antanas Davidavičius 1920 knygrišys Vievėje.
Tomas Dambrauskas 1899, Soferis Kretingoje.
Andrius Deltuvus 1895 tarnautojas Šančiuose.

Petras Dambrauskas, 1910. Alfonsas Dambrauskas 1907 Povilas Grigulis 1918 saltkalvis iš Pagegių.
Julius Grigaitis 1908 uki-

vis po naują nari, o ypatingai jaunimą, nes jaunuomenė mūsų ateitis. — K. P. Deveikis.

ninkas švėkšnos valsė.

Jonas Grybauskas 1887 — tarnautojas Turmante.
Kazys Greičius 1918 stalius Valkinukuose.
Birutė Grabauskaitė 1921, mašininkė Vilniuje.

Kazys Giknius 1899 darb. Kazys Grigaliunas 1910 — karininkas Vilniuje.
Jonas Janėrys 1908 mokytojas, Panevėžyje.
Anicetas Jakštys žurnalistas Vilniuje.

Stasys Jankus 1913 darbininkas Šiauliuose.
Vincas Keveris 1913 stalius iš Deveiniškių km.
Adolfas Klibas 1891 rašvedys Kretingoje.

Kazys Kučengis 1903 tarnautojas Vilniuje.
Edvardas Koblis 1913 stalius, Gargždai.
Kazys Kulikauskas 1919 — saltkalvis Vilniuje.

Jonas Keršulis 1879 buhalteris Lazdijuose.
Povilas Blauszdis, 1894 — ukininkas.
Antanas Kazanavičius 1918 darbininkas Vilniuje.

Jurgis Krivickas 1917 kareivis.
Vladas Klapatauskas 1917 kareivis Vilniuje.
Bals Kalenda 1918 kareivis Vilniuje.

Jonas Kivalaitis 1892 saltkalvis Kaune.
Jonas Kušleika 1917 kareivis Trakuose.
Bronius Kvičedys 1917 kareivis Pabradėje.

Petras Krasauskas 1899 — tarnautojas iVilniuje.
Kazys Klingis 1918 kareivis Vilniuje.
Kazys Krasauskas 1902 — tarnautojas Vilniuje.

Valerijonas Kutkevičius — 1921 batsiuvis Šiauliuose.
Pranas Karnauskas 1896 — geležinkelietis Kybartuose.
Antanas Kalvaitis 1898 — stalius Kaune.

Feliksas Keršis 1900 stalius Kaune.
Andrius Kažukauskas 1900 buhalteris Vilniuje.
Juozas Kirčius 1918 kareivis.
Pranas Kuznickas 1900 garlaivio kapitonas.

Zosė Koklauskaitė 1906 — mokytoja švenčionėliuose.
Stasys Kizelis 1897 saltkal-

vis Kaune.
Antanas Kicelmanas 1890 — saltkalvis Kaune.
Kazys Klumbokaitis 1918 kareivis.
Bals Kartonas 1908 buv. policijos viršininkas.

Siulo Kviesti T.M. D-jos Valdybos Susirinkimą

Mano supratimu, Tėvynės Mylėtojų Draugijos valdyba ir kaikiurių komisijų nariai privalėtų susirinkti ir aptarti naujus planus šiam sezonui. Visi mes taikomes prie gyvenimo aplinkybių, o jos puse-

tina! pasikeitė nuo pereito seimo.

Svarstymų programoj turėtų būti šie klausimai: 1) Padaryti Tėvynės Mylėtojų Drąją ne tik lietuviškos knygos, bet ir mūsų kultūros globėja. 2) Plačiau išvystyti agitaciją draugijos naudai. 3) Ješkojimas naujų narių ir paramos visuomenė. 4) Nustatymas konkrecių siekimų, kaip tai lietuviškos dainos, meno palaikymas, lietuvių kalbos globojimas, ir pan. Aš manau, šių punktų užtektų siulomam pasitarimui. — Tautietis.

WINKLER FULLY AUTOMATIC STOKERS

"The Most Economical Heat in the World"

That is what you can tell all of your friends, too, when you have your home automatically heated with a Winkler Stoker. No more ashes to shake -- no more smoke or soot. No trips to the basement in the early morning. Most Winkler installations result in an immediate saving that more than pays for the stoker. Install in your present furnace.

Write for the Facts

RAY ALTER

3251 N. Western Ave. — Chicago, — Tel. BOUlevard 9406

ATYDA!

TAVERNŲ SAVININKAI

Kuomet jums reikalinga geros Degtinės ar Vyno — Pašaukite

Phone LAFayette 3632-33

SOUTH SIDE WHOLESALE LIQUOR CO.

John F. Skorpik, Sav.

1945 W. 47th St. Chicago, Ill.

AGENTAI:

Louis Mingėla, John Polek ir Benny Ratek

Puikiausia, Patogiausia Piknikams Vieta

Willo-West Grove

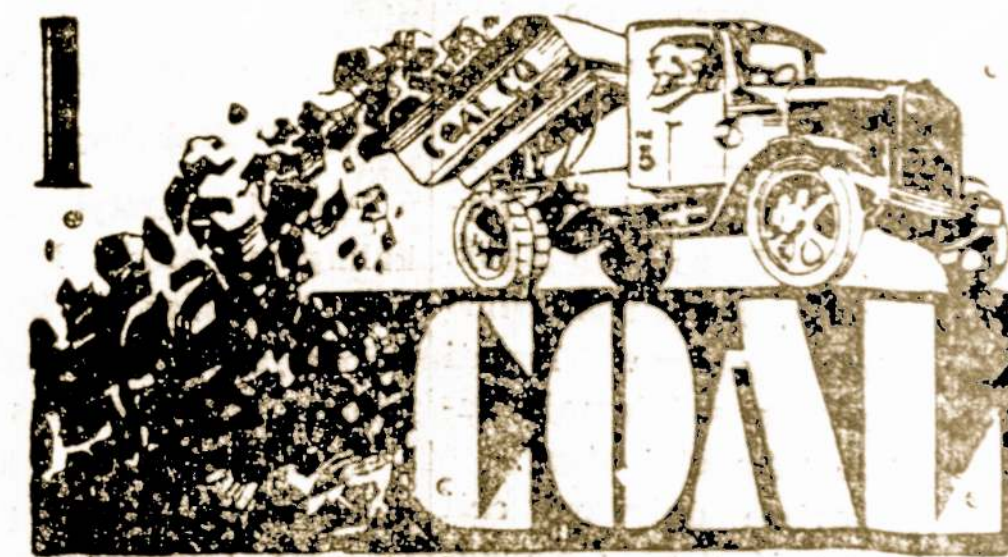
(A. BUCHAS, Sav.)

German Church Rd., Willow Springs, Ill.

Tai yra puikiausia ir parankiausia, naujai moderniskai įrengta ir lengvai privažiuojama Piknikams bei visokiems išvažiavimams vieta ir išrenuojama labai prieinamomis sąlygomis.

Taipgi užlaikome puikią lietuvišką užėigą.

VIETA, KUR CHICAGOS LIETUVIAI PERKA SAU ANGLIS

Mes užlaikom tik geriausios rūšies anglis ir turim didelį pasirinkimą. Kainos labai prieinamos; užgėdinimas užtikrintas.

Vilija Coal Co.

3700 So. Spaulding Ave. :: Chicago, Ill.

LIETUVIŲ IŠTAIGA.

Tel. Lafayette 2584.

Turtas Virš \$6,000,000.00

Apart Apsaugos, Turime \$475,000.00
ATSARGOS FONDA Virš \$475,000.00

Nėra Saugesnės Vietos Dėl Taupymo Pinigų.
PARDUODAM U. S. DEFENSE SAVINGS BONDS

STANDARD FEDERAL SAVINGS

and LOAN ASSOCIATION of Chicago
JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
4192 Archer Avenue
VIRginia 1141

KAIP PASIKLOSI — TAIP ISMIEGOSI

Sako Sena Lietuvių Tautos Patarlė —

Todėl pradėkite taupyti seniausioje ir tvirčiausioje lietuvių įstaigoj, kuri per 45 metus savo pasekmingu patarnavimu, geras ir sunkiais laikais nenuskriaudė nė vieno kljento. Indėliai apdrausti Fed. Įstaigoj ligi — \$5,000.00. Mokame 3½ nuosimčių.

Išigykite ir atnaujinkite namus, o mes Jums pagelbėsime išduodami ilgametės paskolas lengviausiomis sąlygomis, nes sąžiningai patarnaudami mes nuolat turim stambias sumas paskoloms išdavinti. Nė vienas pama tuotas prašymas nebus atmetas.

KEISTUTO SAVINGS & LOAN ASS'N

JOS. M. MOZERIS, Sekr.

3236 S. Halsted St. Phone Calumet 4118

Liuposos Valandos Pasiskaitymai

TOKS BUVO VILNIUS 1576 METAIS

Vienas anglų keliautojas J. Brown, aplankęs Lietuvą 1576 metais, taip aprašė Vilniaus miestą: "Zmonės Vilniuje gyvena lyg laukiniai ir vergauja ponams be mažiausios laisvės. Ponų meilę jų valdiniais mieruojama smugiais ir botagų kirčiais. Mieste nėra jokios ligoninės nei prieglaudos elgetoms. Zmonių namuose visados pilna dumų, kurie jiems akis išgraužia. Todėl čia daug aklų."

"Keista tame mieste tikyba: maldininkai klauso mišų, mušdamiesi ne tik į krutinę, bet ir į veidą. Moterys, pusiau nusirengusios, plaka save prie bažnyčių neva už papildytas nuodemes..."

Šią visą "kulturą" lenkai buvo atnešę į Lietuvą. Krikščionys atidavė jiems lietuvių sienas pilnam iškoveikimui.

TIEMS, KURIE NEGALI GREIT UZMIGTI.

Del daugelio priežasčių kartais negalim greit užmigti ir atsikėlę jaučiamės nervingi, nuvargę ir blogam upe. Šių dienų gyvenimas yra sumaišytas su visokiais rūpesniais, o tas kaip tik trukdo užmigti. Ką gi daryti kuomet nemigis apima mus?

Kaikurie vartoja padarytas ta tikslų tabletes arba milteilius. Bet jie labai kenkia mūsų nervams ir todėl geriausia jų neliesti. Prieš einant gulti geriau fiziškai pasimankštinkit, arba apsiplaukit šaltu van deniu. Jeigu gi to nenori daryti, tai išgerkit stiklą šilto pieno. Atsigulus bandykite užmiršti visus "tribelius" ir tikrinkit save, jog butinai turit užmigti.

DEL KO PAVOJINGOS TULOS LIGOS?

Zmogaus kunas turi nepaprastai gerą apsaugą nuo įvairių bakterijų, kurios sukelia visokias ligas. Tačiau prieš vėžį kunas yra bejėgis atsilaikyti. Vėžio bakterijos nesukelia opozicijos dėl to, kad jos įeina nepastebėtai, prisimeta nepavojingą svečių ir patylo mis ardo mūsų organizmą. Kitaip sakant, tai yra penktoji kolumna. Už tai tą "kolumną" reiktų kuogreičiausiai iškelti aikštėn su gydytojo pagelba.

KAS GERIAU VALDO — MOTERYS AR VYRAI?

Anglijos karalienės Elzbiotos syki buvo paklausta del ko moterims valdant, kraštas jaučiasi laimingesniu, negu po karaliaus globa. Atsakymas buvo toks:

Karalienei esant ant sosto, kraštą valdo vyrai, bet prie karaliaus, tai tikraisiais šeiminkais buna moterys.

Taip Yra Italijoje

Vienas lietuvis pabėgėlis atsidūrė Italijoje, kurią dabar valdo nazių policija. Norėdamas patekti į Portugaliją, lietuvis atsikreipė į gestapo a-

gentus. Vienas pastarųjų jį paklausė:

— Kodėl norite įsivažiuoti? Darbą galite ir čia gauti. Pagaliau, juk ten gerai, kur mūsų nėra...

— Kaip tik del to, aš ir kraustaus. Ten gerai kur mūsų nėra...

Taip Vokiečiai Elgėsi Su Prusų Lietuviais Pereitam Šimtmetį

Istorija Prusų lietuvių išnykimą ir nutautėjimą dar neparašyta. O visgi tai but svarbu patirti ir suprasti. Rodos, tarytum susitarę lenkai iš vienos pusės, vokiečiai iš kitos griaužė ir naikino lietuvių tautą tomis pat priemonėmis. Valdininkai, dvasiškija, mokytojai, dvarponiai ir specialius propagandistai žemino, pajuo kė lietuvius, o visaip aukštino savuosius.

Antroje dalyje pereito šimtmečio užsiliko keletas įdomių rekordų apie vokiečių elgesį su lietuviams. Turguje Tilžės miščiūnė apvogė nemokančią vokiškai kaimietę lietuvię. Pastaroji pagauna vagilę ir atkreipia policininko dėmesį. Tvarkos darbotojas ima šaukti ant lietuvių, kam toji sukėlė liarmą. Kuomet kiti paaiškino, jog ją apvogė, policininkas atkerta: "O, visi lietuvių yra melagiai ir niekšai, Jiems negalima tikėti..."

Lietuviai Prusuose niekad neturėjo lygių teisių. Juos laikė už pastumdėlius ir svetimus gaivalus. Hitlerio pirtakunais lengvai gali buti tų laikų Tilžės ir Klaipėdos valdininkai.

WORCESTER, MASS.

Svarbus Pranešimas Visiems Šios Kolonijos Lietuviams

Lietuvai Gelbėti Draugijos skyrius, prie kurio priklauso 10 lietuviškų Worcesterio organizacijų, rengia Lietuvos prezidentui A. Smetonai priėmimą. Diena skirta 2-ra gruodžio. Bet Worcesterio lietuvių reikalauja pakeisti į bent kurį sekmadienį. Vadinas, diena dar nežinoma; bus greitai laiku pranešta spaudoj.

Tad gi prašoma visų lietuvių, jų organizacijų, abiejų parapijų, visų profesionalų, daktarų, advokatų, biznierių rengtis prie iškilmingo sutikimo, Lietuvos prezidento A. Smetonos Worcesteryje.

Lietuvai Gelbėti D-jos Sekr. — Juozas Krasinskas. 93 Ward St., Worcester, Mass.

P. S. Visais reikalais prašoma kreiptis virš nurodytu adresu. — J. K.

Berlyno Gatvėse

— Jeigu mes nepripažįstame, kad Adomas buvo pirmuoju vyru pasauly, tai kas gi juom buvo?

— Adolfas Hitleris.
— O iš ko Tamsta spėjai?
— Nes pagal jo dabar visi vokiečiai tveriami.

BENDRADARBIUKITE "SANDAROJE"

KAI CLEVELAND RENGIA KĄ, TAI SUPRASO VISUS

Tokį Pakvietimą Įteikia Jums J. Brazauskas

Darželio bankietas jau pilno tvarkoj. Komisija nustatė laiką; vakariene prasidės 6ta val. vak. Antrašas yra visiems gerai žinomas — 6835 Superior Ave. O kas nežino Clevelando miesto? Gal kažkurie ims galvoti kokiam mėnesi įvyks tas bankietas. Nemanyskite, jog liepos, rugpjūčio, rugšėjo ar spalio. Tai bus lapkričio 9ta. Metų irgi nereikia sumaišyti. Nelaukite 1945, 1944, 1943 ar net 42, bet sustokit prie 1941.

Bilietu kaina tik vienas doleris. Jau gavome keliolika paklausimų iš kitų kolonijų. Pittsburgiečiai klausia ką duosim valgyti. Ypatingai norėtų žinoti kokią duoną valgysim. Detroitiečiai bando patirti kokią orkestrą pasamdėm. Mat, jie geri šokėjai. Bet sekretą neišduosim kol patys neatsilankys.

Pasveiko Pranas Zubinas

Jau buvau minėjęs, kad geras mūsų Sandaros rėmėjas ir lietuvių darbuotojas jau tikrai pasveiko. Jis mane truputį pabarė, kad nesustojau paimiti duoklių už "Sandarą". Dabar jau viskas tvarkoj ir aš pasiunčiu Sandarai \$2.00 nuo Prano Zubino.

J. Miščikas Persikėlė į Naują Vietą

Geram veikėjui p. J. Miščikui jo draugai, didžiumoje sandariečiai, buvo surengę "house warming" pramogą.

Kirto į Dantis, Užnuodijo Ranką.

Seštadieny, spalio 11, naktį, kada salūnas užsidarė ir kada iš vieno Bridgeporto salūno šeiminkas išprašė laukan burį draugų. Visi draugiškai išėjo, apart dviejų, pasislėpusių už durų. Tarp jų umai kilo muštynės ir vienas airiis— Joe Keely kirto kitam į dantis, kur susižeidė rankos pirštus ir užsinuodijo kraujas. Teko girdėti, kad Joe Keely dabar randasi ligoninėj.

— Zemaits.

MARGUTIS

"DIENZODIS" LEIDZIAMAS NUO 11 BALADZIO, 1932 1450 KIL. — 10-TI METAI

WHFC

Sekmadieniais—1 val. popiet Darbo Dienomis—9:30 v. v.
• PENKTADIENIAIS
• SEŠTADIENIAIS
7 val. vakare

NAMU STATYTOJAS — Kontraktorius

Parupinu paskolas naujų namų budavojimui; remontuojau namus ir krautuvių frontus. Musų darbas yra garantuotas. Jei norite pastatyti namą ar pagerinti esamą, kreipkitės prie mūsų ir gausite patarimus veltui.

GEO. BORCHERT
Lietuvis Kontraktorius
6539 So. Ashland Ave.

VICTOR BAGDONAS
LOCAL & LONG DISTANCE MOVING

Perkraustom forničius, pianus ir visokius rakandus bei štorus. Vežam į farmas ir kitus miestus. Zema kaina. Musų Darbas garantuotas. Taipgi pristatom anglis į visas miesto dalis.
3212 So. Halsted Street
Šaukit Tel. VICTory 0066

M. J. KIRAS
Home Builders
Real Estate

NOTARY PUBLIC INSURANCE OF ALL KINDS

3251 So. Halsted St.

Liaudies Dainelė

Du laukučiai pievos, Trečias dirvonėlis, Šokinėjo tarp kelmelių Cicilvikas basas. Cicilvike kvailas, Ką nevedi kielos? Ji tau pusryčius paruoštų Pataisyty lizdą. Niekus kalbi kuma, Nepažįsti kielos; Ji man plunksnas išpešiotų. Uodegą išrautų...

Skaitykite "Sandarą"

AUTOMOBILISTŲ ATYDAI!

Kuomet Jusų Automobilis Netvarkoj Kreipkitės Prie

A. Kielos

3613 S. Halsted St.

Jis Taiso Motorus, Brakes (stabdžius), Fenderius ištaiso ir suveldina (suvirina), maliavoja ir atlieka visus kitus taisymo darbus.

KAINA PRIEINAMA Darbas Garantuotas

Jeif Insurance Reik, Pas Vileišį Eik! The Prudential Ins. Co. of America

Dr. Petras Vileišis, Atstovas Office:
175 W. JACKSON BLVD. SUITE A-1820
Home Office: Newark, N. J. Residencija:
4432 So. California Avenue
Tel. Lafayette 0771

NAMU STATYMO KONTRAKTORIUS

STATOM VISOKIOS RUSIES NAMUS—

DIDELIUS IR MAZUS. Turime 18 Metų Patyrimą Namų Statymo Bizny. Kreipkitės Prie Musų Del Apskaitliavimų ir Kitokių Informacijų.

B.R. PIETKIEWICZ & CO. CONTRACTORS

REAL ESTATE
2555 W. 47th St.

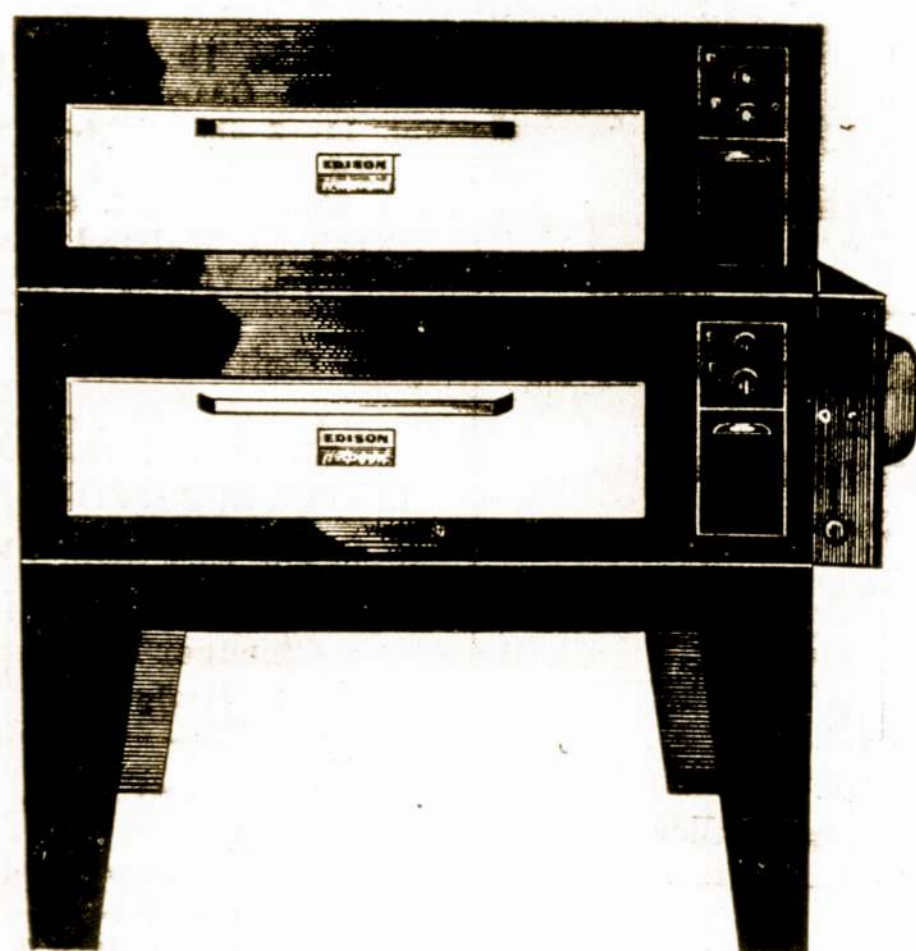
RESTAURANTAMS ir KEPYKLOMS...

Isigykite šį Elektra Kepimo Pečių ir Per

30-Dienų VELTUI Išbandykite

Accurate temperature regulation. Positive heat control. Individual control for each deck. Provision for an additional deck.

Matykite dėl savęs, kaip galima padidinti pilną ir sumažintą lėšas elektros kepimu... mes įtaisysime Elektros Kepimo Pečių jūsų biznio vietoje*, įrengtą su specialiu elektros mieruotoju (meter), kuris parodys kiek kainuos jums operavimas.

Per 30 dienų jus galėsite naudotis elektros kepimu... "pies", "cakes", pyragaičius ir duoną iškepsite taip gražias ir gardžias, kad kostumieriai sugrįš pirkti daugiau... prilygsite operavimo kainavimą su senu pečiu. Tada nutarsite kuris jums geriau — ir jeigu Elektro Kepimo Pečius nelaimės jūsų pritarimo, mes pečių priimsime atgal. Kas gali buti teisingiau?

Dėl platesnių informacijų, šaukite RANDolph 1200.

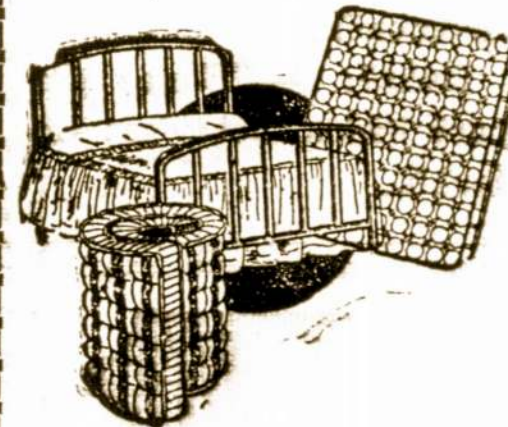
*Jeigu turite prieinamą vietą ir tinkamą elektros įrengimą.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

SPALIO

Mėnesio DIDIS IŠPARDAVIMAS PROGRESS KRAUTUVĖJE

LOVŲ MATRACŲ KALDRŲ

Sis pilnas lovos įrengimas, graži lova, springsinis matrasas, garantuotį Coil lovai springsai, viskas verta \$29.50, parsiduoda tik už

\$18.95

\$3.50 vertės šiltos ir tvirtos kaldros tik už

\$1.95

Garantuoti Springsiniai matrasai, verti \$15.00, tik už

\$9.95

LENGVI ISMOKĖJIMAI!

Saugiausia ir Patogiausia Krautuvių Pirkti Visiems Namams Reikmenis.

PROGRESS FURNITURE CO.

3224 S. Halsted St.
Prie 32-ros Gatvės
Tel. VICTory 4226

Leo Norkus, Jr.

AMBROSIA & NECTAR
Beer Distributor

2259 W. Cermak Rd.

GERKIT TIK GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to, išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino—NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų.

Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ kur gausite greitą ir teikimą patarnavimą.

Tel. Monroe 0808

Chicagoje

Tradicinė Sueiga Ir Vaisės Sandaros 25 Kuopos Nariams

Visi Nariai Prašomi Sueiti Sekmadieny, Spalio 26 d.

Sandaros 25 kp., kuri praeityje yra atlikusi daug gražių darbų, dabar nusprendė vėl išeiti į platesnę veikimo sritį. Sekmadieny, spalio 26 dieną visi šios kuopos nariai prašomi susirinkti į Sandaros svetainę pasitarimui ir vairsėms. Kelios mūsų narės pažadėjo pagaminti įvairių užkandžių, o vyrai užpildys likusią programą. Pradžią 4-tą val. po pietų.

Sulaužė Ranką

Sofija Platakienė, 65 metų, gyvenanti 3225 S. Union Ave., lipdama laiptais nugriuvo ir sulaužė rankos kaulą.

Vakarėlis 'Birutės' Rėmėjams

Šiam šeštadieny, spalio 18 d. "Birutės" choras ruošia savo rėmėjams šeimynišką vakarėlį. Sandaros svet., 8:30 v. vak. Bus taipgi pasitarta apie tolimesnį veikimą meno srityje.

Provoslavų Cerkvė Jau Ruošia 'Lietuvių Dieną'

Town of Lake kolonijoje, Chicagoje, yra šv. Mykolo pravoslavų cerkvė. Ruošdama bazarą savo bažnyčios naudai, archimandritas Timon paskelbė, jog bus ir "Lietuviška Diena". Istikro, nepaprasta mums garbė!

Pirmiau Maskvos bolševikai buvo priėmę lietuvius savo "globon", o dabar ir provoslavai suteikia mums palaminimą! Ne be reikalo taivorščių organas "Vilnis" taip šlovina rusus.

TEISEJAS HARRY FISHER APIE LIETUVĄ

Gimęs Lietuvoj, bet mažas atvežtas į Ameriką, teisėjas Harry Fisher pasakė įspudingiausią kalbą apie Lietuvos vargus ir nelaimes bolševikų ir nazių okupacijose. Jis kalbėjo Lithuanian National Relief Fondo suruoštame bankiete, Palmer House, dalyvaujant prez. A. Smetonai ir daugeliui kitų amerikūnų.

Pavyzdinga Lietuvaite Biznierka

P-lė Frances Kubaitytė

Si populiarī jauna panelė yra dukter Vincento ir Onos Kubaicū, savininkų plačiai lietuviams žinomo Sunset Parko prie 135-tos gat. ir Archer Ave. P-lė Frances Kubaitytė yra gera lietuvaite, biznierka, kuri, su savo broliu Edvardu, užlaiko lietuvišką užėigą (tavern) 8200 S. Keane Ave., priešais Tautiškas kapines.

Kaip ji, taip ir jos brolis Edvardas yra geri lietuviai ir turintieji daug pažinčių netik jaunimo, bet ir suaugusiųjų tarpe. Todėl ir biznyje, galima sakyti, yra pasekmingi.

Nelaimingas Supuolimas P-nų Zanauskų Šeimoj

Praėjusią savaitę p. Zanauškų šeima, kuri gyvena 3150 S. Halsted St., ruošė dukters Kazimieros vestuvėms, kurios įvyko spalio 11 dieną.

Buvo nemalonus vestuvės jaunajai Kazimierai, nes vieną dieną prieš vestuves reikėjo išvežti į ligoninę mylimą tėvą ir po vestuvių dar daugiau liudėsis ir skausmas suspaudė širdį, kada pirmadienio rytą buvo gauta žinia iš ligoninės, kad mirė tėvas — Petras Zanauskas.

— Zemaitis.

SMAGUS ŠOKIŲ IR PASILINKSMINIMO VAKARĖLIS SPALIO 18 DIENĄ

Nepaprastas šokių ir pasilinksminimo vakarėlis bus subatoj, spalio 18-tą, Jonistų salėj, 814 W. 33rd St.

Bus išlaimėjimai, skanus užkandžiai, gardūs gerimai, nes visiems bus labai smagu šokti linksmintis prie geros orchesteros. — St. Kiršis.

Šios Pramogos Tikrai Neapleiskit! Tai Retas Įvykis

Chicago Lietuvos Moterų Klubo Rudeninis Šokis

Chicago Lietuvos Moterų Klubo veikla Chicago lietuvų tarpe jau yra užtektinai žinoma, ypač labdarybės srityje. Todėl čia ir nerasyti apie klubo nuopelnus tik apie linksmesnę klubiečių darbuotės dalį, butent: surengimą šokių visų atsilankiusių pasilinksminimui.

Šio klubo šokiai paprastai buna labai smagus, taip kad kiekvienas atsilankęs jausis tarp savųjų. Parinkta salė yra jauki, lengvai prieinama. Bilietai labai pigūs. Taip visi, kaip jauni tai ir seni be didelių išlaidų galės dalyvauti ir smagiai praleisti vakarą.

Prašom visų įsitęmyt vietą ir dieną ir užsirašyti ant savo kalendoriaus, kad turite sutartį buti šiame Moterų klubo parengime.

Šokiai įvyks WEDGEWOOD HOTEL, 6410 S. Woodlawn, Ave., SPALIO (OCT.) 26-tą dieną. Bilieto kaina tiktai 85c ypatai. Pradžią 8-tą val. vakaro. Muzika bus tikrai gera ir galėsit šokti, kaip senoviškus, taip ir moderniškus šokius, kiek tik norėsite. — Graicija.

Pasekminga Teisėjo John T. Zurio Diena

Pereitiam sekmdieny ketvertas tukstančių Chicago lietuvių buvo suvažiavę į Liberty Grove, kur buvo ruošiamas teisėjo J. T. Zurio Diena. Oras pasitaikė labai gražus ir visi smagiai praleido laiką.

Siandieninės Merginos

Tėvas: — Matai, Onute, ir tavo sužadėtinį paėmė kariuomenėn.

Duktė: — Vienas dar but pusė bėdos, bet visus tris pašaukė...

Pasižymėjęs Pereitiam Kare Lietuvis

P-NAS A. NORKUS SU SAVO ŽMONA MAGDALENA

"Sandaroy" jau tilpo platus aprašymas kaip A. Norkus, įstojęs į Kanados armiją, praeitiam kare, keletą kartų atsižymėjo ir buvo priimtas Anglijos karaliaus audiencijoje. Čia paduodam dabar jo ir jo žmonos Magdalenos paveikslą. Jiedu gyvena Bridgeporte, 3259 S. Halsted St. ir yra geri lietuviai.

Beja, dar pakartosiu, jog p. Norkus, pabaigoj 1918 metų, buvo suorganizavęs Kanados armijoje lietuvių pulką, kurį tikėjos perkelti į Lietuvą. Butų gerai, kad ir šiame kare atsižyrę tokių, kurie pasekt p. Norkaus pėdomis. — Alfa.

Jau Vėl Prie Savo Darbų

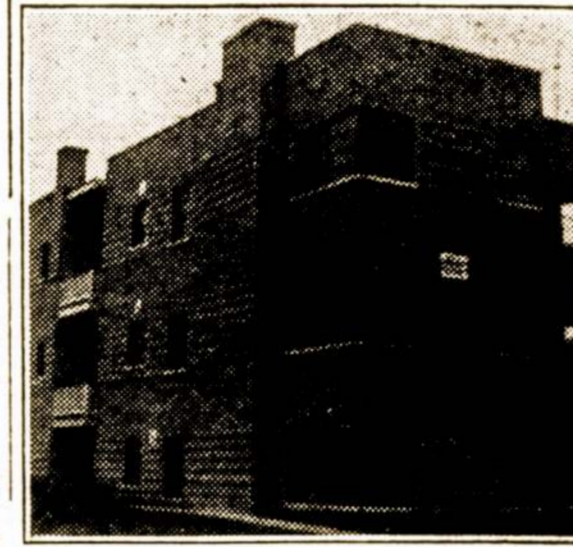
Lietuvių Prekybos Buto pirmininkas Jonas Pakel, kuris buvo sužeistas automobilio kolidizijoje ir per plauką išliko gyvas, vėl dirba savo namų statybos biznyje ir lietuviškoj dirvojoj.

Paremk lietuvišką spaudą, kuri tarnauja lietuviškiems reikalams.

P-nų Geo. Borchertų Namų Įkurtuvės Buvo Tikrai Smagios

Pereitiam sekmdieny, spalio 12 dieną A. Kaulakis, Dr. A. Normantas ir jusų reporteris nuvažiavom į p-nų Geo. Borchertų namų krikštynas, 10546 S. Artesian Ave. Tas namas mums iš tolo krito į akis, kaip moderniškas ir gražiai įrengtas. Suradom svečių, atvykusių iš šen, bei ten. P-ni Ona Borchertienė su savo dukrelėm Marta ir Lidija maloniai priėmė atvykusius.

P-ni P. Gribienė ir p-ni P. Balickienė jau darbavos virtuvėj. Vyriškiai dairėsi apie bačkutę. Vėliau atvažiavo p-nai Geo. Lucai, p-nai A. Zalatoriai, p-nai J. Balčiūnai, p-nai V. Andriuliai, J. Petraitis, iš Brighton Parko, P. Vidru, nuo 18-tos gatvės, p-ni

Naujai Pastatytas Jų Namai, 10546 S. Artesian Ave.

V. Šliažienė, Geo. Gribas, pp. Vizbarai, p-ni J. Liutienė ir daug kitų. Šeiminkas p. Geo. Borchert vaišino mus gerimais.

Valgių buvo labai skanių ir kiek tik kas norėjo. Trys muzikantai plėškė iš peties visokius šokius. Publika linksmos, bet neužmiršo ir svarbesnių reikalų. Kiekvienas paukavo ir Lietuvos naudai. Tai smagiausios krikštynos, ką aš esu buvęs.

— Parrimpas.

VISA CHICAGA PRISIDES SUŠELPIMUI LIETUVOS

Lapkričio 1 Įvyks Visoj Chicagoj Rinkliava Lietuvos Naudai.

Majoro Kelly proklamacija lapkričio 1-ma skiriama Lietuvos šelpimui. Tą dieną įvyks rinkliava visoj Chicagoj. Tuktantis ar daugiau rinkėjų su dėžutėmis prašys geros širdies žmonių prisidėti su auka. Lietuviai turėtų pirmiausia parodyti savo patriotiškumą ir atjautimą savo senai tėvynei. Atsiminkim, — kuo mes patys daugiau rupinsimės, tuo daugiau mus parems ir kiti.

Kur Praleido "Jubiliejų"?

Žinomi mūsų veikėjai, p-nai Vincas ir Julia Andriuliai minėjo spalio 18 dieną 18 metų bendro gyvenimo sukaktuves. Reporteriai jie prisipažino, jog tą vakarą praleido operoje.

Dr. Margeris 3325 S. Halsted St.

Valandos: nuo 10 r. iki 2 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakaro. Sventadieniais tik susitarus. Phone YARDS 7299

LIETUVIAI DAKTARAI AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Tel. YARDS 3146
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9

Pirmadieniai: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Sventadieniai: 11 iki 12

Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS ir Akinius Pritaiko
3343 S. HALSTED ST.

Dr. J. J. Simkus
DENTIST
1821 So. Halsted Street
Canal 0257

Tues., Thurs., Fri.
6322 So. Western Ave.
Mon., Wed., Sat.
Hemlock 6117
CHICAGO, ILL.

Tel. Pullman 1193 ir 8277

I. E. MAKARAS M. D.
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

10758 So. Michigan Ave.
ROSELAND-CHICAGO, ILL.

Victory 1522

DR. J. KULIS
Valandos:
9 iki 12 a.m.—6 iki 9 p.m.
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 So. Halsted St. Chicago

Ofiso Tel. Victory 3987

DR. J. P. POSKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3133 S. Halsted St. Chicago

Ofiso valandos:
Nuo 9 iki 12 dieną ir — 7 iki 9 vak. Iškyrus Antr-nio ir Ketvirt. vak. Rez. 6504 So. Artesian Avenue
Telefonas Hemlock 2374
Res. valandos: 3 iki 6 vakare
Antradieniai ir Šešt. 3 iki 9 vak.

Tel. Canal 0257

Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytai
1 iki 3 val. po pietų
8 iki 9 vakarais.
Sekmadieniai: 9 iki 12 val. rytai

Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Residencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6099

Naminiai Argumentai

— Tokiam ore, kai lietus pila per kaklą tu man liepi eiti parnešti duonos. Juk geras žmogus šunies nevarytų į lauką!

— O ar aš tau sakiau imti su savim šunį? Eik vienas!

ED. W. BAKS REAL ESTATE — LOANS

Insurance and Builders
Esu šiame biznyje 20 metų. Pagelbėju gauti visokias paskolas; statau namus, mainau juos ir parduodu.

Visais real estate reikalais kreipkitės į

Ed. W. Baks
4472 Archer Ave.
Tel. Virginia 1109
CHICAGO, ILL.

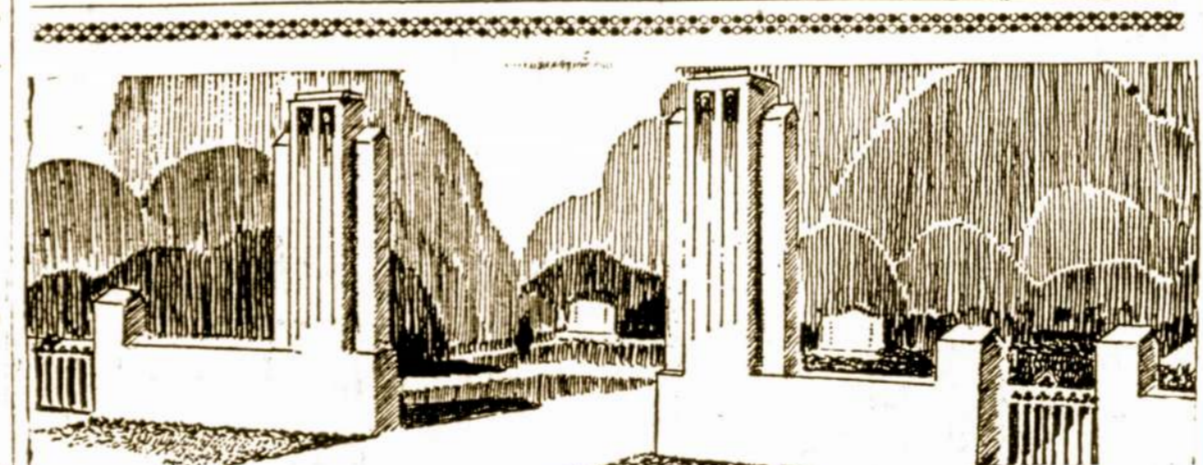
Phone Calumet 7358

DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street

Tel. Yards 3557

DR. J. MOCKUS
LIETUVIS DENTISTAS

3401 So. Halsted St. Chicago
Hours: 9-12 2-5 6:30 to 8:30
No Office Hours Wednesday

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

— N A R I A I —
CHICAGO IR CICEROS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS

Ambulancų Patarnavimas Dieną ir Naktį
Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse

ANTHONY B. PETKUS
6812 So. Western Ave. Phone GROvehill 0142
1410 So. 49th Court, Cicero Phone Cicero 2109

A. M. PHILLIPS
3307 So. Lithuania Avenue YARDS 4908

ALBERT V. PETKUS
4704 So. Western Ave. Phone Lafayette 8024

J. J. ZOLP
1646 West 46th Street Phone Yards 0781-0782

LACHAWICZ IR SUNUS
2314 West 23rd Place Phone CANal 2515
SKYRIUS: 42-44 East 108th St. Phone Pullman 1270

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED ST. 710 WEST 18TH ST.
VISI TELEFONAI: YARDS 1419

J. LULEVIČIUS
4348 So. California Ave. Phone Lafayette 3572

S. P. MAŽEIKA
3319 So. Lithuania Ave. Phone Yards 1133

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIASIA IR DIDZIAUSIA LAI DOTUVIŲ ISTAIGA

AMBULANCE

DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Tel. Yards 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.

4447 South Fairfield Ave.

Tel. LAFayette 0727

DYKAI Kopyčios visose Chicago dalyse

Klausykite mūsų radio programus Antradienio ir Šeštadienio rytais, 10:00 val. ryte, iš W.H.I.P. Stoties (1480-K) su Povilu Šaltimieru